

ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2540

THE EQUALITY OF THE OPPORTUNITY TO STUDY
IN RAJABHAT INSTITUTE CHIANG MAI IN THE
EDUCATIONAL YEAR 1997

นางสาวเสาร์คำ คำมาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

พ.ศ.2541

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์เกษตร

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สาขาวิชา

ภาควิชา

เรื่อง ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540
THE EQUALITY OF THE OPPORTUNITY TO STUDY IN RAJABHAT INSTITUTE
CHIANG MAI IN THE EDUCATIONAL YEAR 1997

ผู้วิจัย นางสาวเสาว์คำ คำมาลัย

ได้รับพิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทนพศิริ)

วันที่ 5 เดือน สค พ.ศ. 41

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ)

วันที่ 6 เดือน สค พ.ศ. 41

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ชรรณไชย)

วันที่ 5 เดือน สค พ.ศ. 2541

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมา สิทธิชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 6 เดือน ส.ค. พ.ศ. 2541

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความ
สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

**ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2540**

โดย

นางสาวเสาร์คำ คำมาลัย

สิงหาคม 2541

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทรศิริ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงความเสมอภาคของโอกาสเข้าศึกษาใน
ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ซึ่งมีทั้งหมด 1,556
คน สาขาวิชาการศึกษา 770 คน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ 203 คน และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ 583 คน
ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลแบบitudinalจากระเบียบประวัติของนักศึกษา ที่มีโอกาสเข้าศึกษา ในสถาบัน
ราชภัฏเชียงใหม่ ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ของฝ่ายทะเบียนและวัดผล สำนักส่งเสริมวิชาการ
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ข้อมูลจากใบสมัครเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540
และข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเกณฑ์
ประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อหาค่าพรรณนิกุชเนทส์ วรรณนิจินิ และไค้งลอรเรนซ์

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา และความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 มีดังนี้

การวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้ นักศึกษามาจากอำเภอรอบนอกที่ไม่ใช่อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) มากที่สุด จำนวน 714 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 บิดา และมารดามีอาชีพเกษตรกรกรรม ชาวประมง ผู้ค้าสัตว์ คนตัดถนน ชักลากไม้ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ทำงานเหมืองแร่ ผู้ต่อข่อยหิน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน มากที่สุด จำนวน 544 คน คิดเป็นร้อยละ 34.69 และบิดา มารดา มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 4,166 บาท มากที่สุด จำนวน 853 คน คิดเป็นร้อยละ 54.80 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า สำเร็จจากโรงเรียนรัฐบาลมากที่สุด จำนวน 1,192 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60 ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในกลุ่มที่มีผลการเรียนปานกลาง คือ ตั้งแต่ 60-74% หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49-2.99 มากที่สุด จำนวน 544 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

ผลการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ โดยพรรณนิกุชเนทส์ วรรณนิจินิ และไค้งลอรเรนซ์ ปรากฏผลดังนี้ โอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จำแนกตามสาขาวิชา มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาตามภูมิฐานะ อาชีพของบิดา มารดา ไม่มีความเสมอภาค พรรณนิกุชเนทส์ของรายได้ต่อเดือนของบิดา มารดา มีความเสมอภาคในสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาศิลปศาสตร์ วรรณนิจินิจะมีความเสมอภาคเฉพาะสาขาวิชาการศึกษา ประเภทของโรงเรียน มีความเสมอภาคในสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ไม่มีความเสมอภาค ผลการเรียน หรือคะแนนเฉลี่ยสะสมมีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Economics

**THE EQUALITY OF THE OPPORTUNITY TO STUDY
IN RAJABHAT INSTITUTE CHIANG MAI IN THE
EDUCATIONAL YEAR 1997**

By

MISS SOAKUM KUMMALAI

AUGUST 1998

Chairman: Assistant Professor Choosak Jantanopsiri
Department/Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The purpose of this research was to study the equality of the opportunity to study for the 4 year level bachelor degree in Rajabhat Institute Chiang Mai in the educational year 1997. The subjects were 1,556 first year students from Rajabhat Institute Chiang Mai in the academic year 1997. They were 770 students from the educational program, 203 students from the science program and 583 students from the arts program. The collected data were the secondary data in the personal student records and the data of the students' entrance examination forms from the Academic Office of Rajabhat Institute Chiang Mai, and the statistic data from Office of the National Economic and Social Development Board, Office of the Prime Minister.

The data were analysed by using the Statistical Package for the Social Science to compute for the values of Kuznets Index, Gini Index and Lorenz Curve.

The findings of the research were as follows: As far as the economical, social, and educational background are concerned, it was found that the students who had the highest chance to study in Rajabhat Chiang Mai, which was in charge of Chiang Mai and Mae Hongsorn, in 1997 were 714. They lived outside the urban districts. There were 544 students whose parents' occupations were farmers, fishermen, hunters, miners, lumbermen, rock dynamiters and other works concerned. There were 853 students whose parents' income was lower than 4,166 baht per month. 1,192 students studied in public secondary schools before attending the institute. 544 students passed the secondary schools with the average score between 2.49 and 2.99. As for the equality of the opportunity to study in Rajabhat Institute Chiang Mai it was found that there was the equality of the opportunity to study according to the students' domiciles for every program. There was no equality of the opportunity to study according to the parents' occupations for every program. Due to the parents' income there was the equality of the opportunity to study for the educational and the arts programs by Kuznets Index and for only the educational program by Gini Index. According to the types of schools there was the equality of the opportunity for the educational and the science programs by the Kuznets and the Gini Index and there was no equality of the opportunity to study for the arts program. There was the equality of the opportunity to study according to the average score from the former schools.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีภายใต้ความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูศักดิ์ จันทนพิศิริ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง อาจารย์เสาวลักษณ์ ชายทวีป กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอันพึงมีในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งอาจารย์สวัสดิ์ จิปนวิวัฒนา และรองศาสตราจารย์นภาพร เมฆขยาบ ที่กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้กล่าวมาไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย และขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยซึ่งมิได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณอาจารย์มนตรี ศิริจันทร์ชื่น ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการ ในฐานะผู้บังคับบัญชาที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณคุณสุภากร เมืองแก้ว และคุณวรรณุช พันมา ที่ได้มีส่วนสำคัญทั้งร่างกายและแรงใจ ในการช่วยเหลือเก็บข้อมูลต่าง ๆ และเป็นกำลังใจให้ตลอดมาตั้งแต่ต้น

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ และบุคคลที่ได้วางรากฐานการศึกษาและให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา และหากวิทยานิพนธ์นี้มีความดีและประโยชน์ต่อผู้อ่าน ขอมอบความดีนั้นแก่น้องชาย (นายนิคม คำมาลัย) ผู้ล่วงลับไปแล้ว และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร ที่ ๆ เพื่อน ๆ ที่ผู้วิจัยไม่ได้ระบุนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย ที่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือในการทำวิจัย จนกระทั่งทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เสาร์คำ คำมาลัย

สิงหาคม 2541

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัย	6
นิยามศัพท์ทั่วไป	7
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	11
การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่	11
ที่ตั้งและประวัติความเป็นมา	11
ภารกิจของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่	13
สาขาวิชาและโปรแกรมวิชาที่เปิดสอน	14

สารบัญเรื่อง

	หน้า
ความเสมอภาคของ โอกาสทางการศึกษา	15
ความหมายความเสมอภาคของ โอกาสทางการศึกษา	16
แนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคของ โอกาสทางการศึกษา	17
วิธีการวัดความเสมอภาคของ โอกาสทางการศึกษา	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคของ โอกาสทางการศึกษา	23
กรอบแนวความคิดรวบยอด	26
สมมติฐานในการวิจัย	27
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
สถานที่ในการวิจัย	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
ข้อมูล	29
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	35
การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	35
ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม	36
ภูมิหลังทางการศึกษา	42

สารบัญเรื่อง

หน้า

การวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่	46
ผลการวิเคราะห์ด้วยค่าดัชนีคุณนาศ	46
ผลการวิเคราะห์ด้วยค่าดัชนีจินิ	51
ผลการวิเคราะห์ด้วยเส้นโค้งลอเรนซ์	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	62
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา	63
ผลการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่	65
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	68
ข้อเสนอแนะ	69
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก. ตารางภาคผนวก	78
ภาคผนวก ข. ประวัติผู้วิจัย	84

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนผู้สมัครสอบและจำนวนรับจริง ปีการศึกษา 2540	29
2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลที่ถูกจัดเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง	36
3 ร้อยละของภูมิฐานะของนักศึกษา	37
4 ร้อยละของอาชีพบิดา มารดา	39
5 ร้อยละของรายได้ต่อเดือน บิดา มารดา	41
6 ร้อยละของประเภทของโรงเรียน	43
7 ร้อยละของผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม	45
8 วรรณคดีของภูมิฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2540 แยกตามสาขาวิชา	49
9 วรรณคดีของภูมิหลังทางการศึกษา ของนักศึกษาที่เข้าศึกษา ในปีการศึกษา 2540 แยกตามสาขาวิชา	50
10 วรรณคดีของภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนักศึกษา ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2540 แยกตามสาขาวิชา	53
11 วรรณคดีของภูมิฐานะทางการศึกษาของนักศึกษาที่เข้าศึกษา ในปีการศึกษา 2540 แยกตามสาขาวิชา	54
12 ภูมิฐานะของนักศึกษาของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามถิ่นฐานที่ครอบครัวของนักเรียนตั้งในปัจจุบัน	79
13 อาชีพของบิดา มารดา ของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการประกอบอาชีพของบิดา มารดา	80

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
14	รายได้ของบิดา มารดา ของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแบบสรูป ข้อมูลประชากรที่เกิดในปี พ.ศ.2522	81
15	ประเภทของโรงเรียน ของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษา ซึ่งนักศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	82
16	ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมของประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเปอร์เซ็นต์หรือคะแนนเฉลี่ยสะสม ที่นักเรียนได้รับเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	83

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวความคิดรวบยอด	26
2	เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของการกระจายของ ภูมิฐานะของนักศึกษา ปีการศึกษา 2540	57
3	เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของการกระจายของ อาชีพบิดา มารดา ของนักศึกษา ปีการศึกษา 2540	58
4	เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของการกระจายของ รายได้บิดา มารดา ของนักศึกษา ปีการศึกษา 2540	59
5	เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของการกระจายของ ประเภทของโรงเรียน ของนักศึกษา ปีการศึกษา 2540	60
6	เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของการกระจายของ ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม ของนักศึกษา ปีการศึกษา 2540	61

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญให้เกิดการเคลื่อนไหวต่อเนื่องไม่หยุดยั้งก็คือทรัพยากรมนุษย์ ยิ่งประเทศพัฒนามากขึ้นเท่าใดความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพก็ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น (สุธรรม อารีกุลและคณะ, 2540: 1) การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่ทำให้ประเทศมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม และมีความสำคัญในการเพิ่มผลผลิตเพื่อพัฒนาประเทศ (World Bank, 1986: 6) พิจารณาได้ดังนี้

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่พระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้รับพระราชทานรางวัลประจำปี 2518 ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต ดังนี้ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2539: 24)

"การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้โดยสะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว"

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 [พ.ศ.2540-2544] ได้มุ่งเน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้นคนเป็นจุดศูนย์กลางหรือเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกด้าน

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้เน้นให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและมีความเสมอภาคที่จะได้รับการพัฒนาให้เติบโตตามศักยภาพอย่างเต็มที่ ให้ผู้ด้อยโอกาสได้รับบริการพื้นฐานทางสังคมอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง รู้เท่าทันโลก สามารถที่จะปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่าตลอดช่วงทุกวัยของชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ไม่ระบุปีพิมพ์: 2)

ดังที่กล่าวมาการศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต และขณะเดียวกันจะต้องกระจายโอกาสทางการศึกษาไปยังกลุ่มชนที่ด้อยโอกาสทางสังคมด้วย

ปัญหาในการวิจัย

(Statement of the Problem)

การจัดการศึกษาของประเทศทั้งหลาย ต่างก็ยึดมั่นใจเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษา พยายามส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาของประเทศของตน ดังจะเห็นได้จากประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา มีนโยบายหลักทางการศึกษาของประเทศอยู่ 3 ประการ คือ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ และอิสรภาพ

สำหรับประเทศไทย ความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง ที่รัฐบาลหลายสมัยได้ให้ความสำคัญยิ่งโดยตลอดมา โดยได้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งพิจารณาได้ดังนี้

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 [พ.ศ.2540-2544] ได้กำหนดแนวนโยบายการพัฒนาการศึกษา ในข้อที่ 1 "เร่งขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งหมด มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาระดับพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ไม้ระบุนปีพิมพ์: 57)

สำหรับแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ฉบับที่ 8 [พ.ศ. 2540-2544] ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเกี่ยวกับความเสมอภาคไว้ในข้อที่ 3 "ขยายโอกาสทางการศึกษาและขยายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ" (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2539: 1)

ส่วนแผนพัฒนาการศึกษาของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ระยะที่ 8 [พ.ศ.2540-2544] ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษาไว้ในข้อที่ 5 "ขยายการจัดการศึกษารองรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายขึ้น และขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ และผู้บกพร่องทางกายแต่มีศักยภาพเพียงพอที่จะศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา" (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ไม้ระบุนปีพิมพ์ : 47)

ดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า รัฐบาลโดยหน่วยงานของรัฐได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาความเสมอภาคทางการศึกษา แต่ปัญหาความเสมอภาคทางการศึกษายังปรากฏอยู่ และเมื่อกล่าวถึงความเสมอภาคทางการศึกษาแล้ว ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาเป็นสำคัญ (กมล สุกประเสริฐ, 2522: 30-34)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของความเสมอภาคทางการศึกษาดังกล่าวมา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2538 มาตรา 7 อันได้แก่ การผลิตบัณฑิตสาขาวิชา

การศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เห็นความจำเป็นจะต้องศึกษาความเสมอภาคของโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 เพื่อได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการรับนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ให้สอดคล้องกับภารกิจหลักดังกล่าว ผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษาถึง ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม และภูมิทางการศึกษาว่ามีความเป็นมาอย่างไรบ้าง เพราะการศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ นักเรียนจะได้เรียนต่อหรือไม่ได้ต่อ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา เป็นตัวสำคัญที่จะเป็นเครื่องบ่งบอกได้ ดังนั้น ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษาจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาด้านความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ซึ่งผลการวิจัยอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาทางการศึกษาของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบของปัญหาการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

1. ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่เป็นเช่นไร
2. ภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่เป็นเช่นไร
3. ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษาเป็นเช่นไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of the Study)

การวิจัยครั้งนี้ ได้นำวิธีการวิเคราะห์ความเสมอภาคทางเศรษฐศาสตร์ตามหลักสากลมาวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีโอกาสทางการศึกษาในทางการเข้าศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ในการเข้าศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในแต่ละสาขาวิชา จำแนกตามภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการกำหนดนโยบายของผู้บริหาร ในการวางแผนรับนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ให้มีความเสมอภาคมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการศึกษา (Scope of the Study)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา และความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จำนวน 1,526 คน แยกเป็นสาขาวิชาการศึกษ จำนวน 761 คน สาขาวิชาศิลปศาสตร์ จำนวน 561 คน และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 204 คน ที่ผ่านการสอบคัดเลือกและคัดเลือก ประจำปีการศึกษา 2540

แหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ระเบียบนักศึกษาจากสำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา และความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ใช้ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกและสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2540 ทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จำนวน 1,526 คน แยกเป็น สาขาวิชาการศึกษา จำนวน 761 คน สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 561 คน และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 204 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งตัวแปรออกได้ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้ศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนักศึกษา และภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษา ดังนี้

3.1.1 ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา ได้แก่

- 1) ภูมิฐานะของนักศึกษา
- 2) อาชีพของบิดา มารดา
- 3) รายได้ของบิดา มารดา

3.1.2 ภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษา ได้แก่

- 1) ประเภทของโรงเรียน
- 2) ผลการเรียน (คะแนนเฉลี่ย)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบัน

ราชภัฏเชียงใหม่

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

(Operational Definition of Terms)

โอกาสทางการศึกษา หมายถึง การได้เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 โดยเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ได้เข้าศึกษา ทั้งนี้โดยเทียบตามสัดส่วนกับสภาพความเป็นจริงของจำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกและสอบคัดเลือกได้ ในปีการศึกษา 2540 หรือพลเมืองในเขตภาคเหนือ

ภูมิฐานะของนักศึกษา หมายถึง ดัชนีฐานที่ครอบครัวของนักเรียนตั้งอยู่ในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2538: 3)

1. อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน)

2. อำเภอรอบนอกที่ไม่ใช่อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน)

3. จังหวัดอื่น ๆ นอกเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (ที่ไม่ใช่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน)

อาชีพของบิดา มารดา หมายถึง ลักษณะของการประกอบอาชีพของบิดา มารดา ในกรณีที่ไม่มีบิดาหรือมารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ ให้ถืออาชีพของมารดาหรือผู้ปกครองแทน ลักษณะอาชีพ แบ่งออกเป็น 9 ประเภทคือ (สมุดสถิติรายปี ประเทศไทย, 2539: 10)

1. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน
2. ผู้ปฏิบัติงานบริหาร ทูรการ และจัดดำเนินการ
3. ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเสมียน
4. ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเกี่ยวกับการค้า
5. เกษตรกร ชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ คนตัดกาน ชักลากไม้ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ทำงานเหมืองแร่ ผู้ต่อย้อยหิน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน
6. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม
7. ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต และกรรมกรซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น
8. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการ การกีฬา และการเล่นต่าง ๆ
9. คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น

รายได้ของบิดา มารดา หมายถึง รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดา รวมกัน รายได้ของบิดาหรือมารดา ในกรณีที่ประกอบอาชีพเพียงคนเดียว ส่วนในกรณีที่ไม่มีบิดา มารดา ให้ถือเอารายได้ของผู้ปกครองแทน รายได้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (แบบสรุปข้อมูลประชากรที่เกิดในปี พ.ศ.2522 จากข้อมูลรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค (10 มิถุนายน 2539)

1. ต่ำกว่า 4,166 บาท
2. 4,166 - 12,500 บาท
3. มากกว่า 12,500 บาทขึ้นไป

ประเภทของโรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาซึ่งนักศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าก่อนที่จะมาเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาตรี 4 ปี ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2540 ได้แก่ (นิมิตร อัสวรรค์, 2521: 6)

1. โรงเรียนรัฐบาล (โรงเรียนที่เปิดสอนสายสามัญ สังกัดกรมสามัญศึกษา)
2. โรงเรียนราษฎร์ (โรงเรียนที่เปิดสอนสายสามัญ สังกัดการศึกษาเอกชน)
3. โรงเรียนในกลุ่มอาชีวะ (โรงเรียนที่เปิดสอนสายอาชีพ สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดการศึกษาเอกชน)
4. การศึกษานอกโรงเรียน

ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม หมายถึง เปอร์เซนต์หรือคะแนนเฉลี่ยสะสมที่นักเรียนได้รับเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ (นิมิตร อัสวรรค์, 2521: 8)

1. กลุ่มที่มีผลการเรียนสูง คือ ตั้งแต่ 75-100% หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00-4.00

2. กลุ่มที่มีผลการเรียนปานกลาง คือ ตั้งแต่ 60-74% หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.40-2.99
3. กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ คือ ตั้งแต่ 50-59% หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00-2.39
4. กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำสุด คือ ต่ำกว่า 49 ลงมา หรือได้เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ลงมา

นักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือก หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี สาขาวิชา การศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ที่ผ่านการทดสอบพื้นฐานความรู้ โดยการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์หรือสอบภาคปฏิบัติ (สำหรับโปรแกรมวิชาที่สถาบัน ราชภัฏเชียงใหม่กำหนด) ปีการศึกษา 2540

นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ที่ผ่านการคัดเลือกโดยมีคุณสมบัติและพื้นฐานความรู้ตามประกาศของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ในการรับสมัครและคัดเลือกนักเรียน (โควต้า) ในเขตพื้นที่บริการเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์ และทดสอบสมมติฐานดังนี้

1. การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
2. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ในการวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงที่ตั้งและประวัติความเป็นมา การกิจของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาและโปรแกรมวิชาที่เปิดสอน ตามลำดับดังนี้

ที่ตั้งและประวัติความเป็นมา

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่เดิมชื่อวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ตั้งอยู่ ณ ถนนช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ห่างไกลจากใจกลางเมืองเชียงใหม่ประมาณ 2 กิโลเมตร มีไรฝักอยู่ที่ตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากสถาบันประมาณ 10 กิโลเมตร ซึ่งเป็นที่ตั้งของภาควิชาเกษตรศาสตร์ และมีศูนย์ซีโหล็กสะลงง ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 6,000 ไร่

วิทยาลัยครูเชียงใหม่ได้ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2467 ซึ่งได้ผลิตครูตลอดมาเช่นเดียวกับวิทยาลัยครูอื่นอีก 35 แห่ง ต่อมาในปี พ.ศ.2518 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ทำให้วิทยาลัยครูสามารถจัดการศึกษาในสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์ได้ นอกเหนือจากสาขาวิชาการศึกษิตตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527 " . . . มาตรา 5 ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรีทำการวิจัย ส่งเสริมวิทยฐานะของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและให้บริการวิชาการแก่สังคม. . ." (ราชกิจจานุเบกษา, 2527: 2)

การที่พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527 เอื้ออำนวยต่อการเปิดสอนสาขาวิชาศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์นอกเหนือจากสาขาวิชาการศึกษาได้ และจากการวิจัยในด้านความต้องการเทคนิคอาชีพในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูแต่ละแห่งรับผิดชอบอยู่ กรมการฝึกหัดครูจึงได้พัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ พ.ศ.2528 และผ่านการอนุมัติของสภาการฝึกหัดครูให้เปิดสอนในวิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้ในปีการศึกษา 2528 เป็นปีแรก ทำให้วิทยาลัยครูได้เปลี่ยนบทบาทจากสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง (ผลิตครูอย่างเดียว) ไปเป็นสถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่นที่เปิดสอนได้ทุกสาขาวิชา และวิทยาลัยครูได้บรรจุโครงการผลิตบัณฑิตคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการผลิตบัณฑิตคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โครงการผลิตบัณฑิตคณะวิชาวิทยาการจัดการ ในแผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 [พ.ศ.2530-2534] กรมการฝึกหัดครู และได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในปี พ.ศ.2529, 2530, 2531 และ 2536 พร้อมทั้งมีการพัฒนาหลักสูตร โปรแกรมวิชาใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานชื่อสถาบันว่า "สถาบันราชภัฏ" แทนชื่อวิทยาลัยครูเดิมตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 (กรมการฝึกหัดครู, 2535: 30)

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามพระราชนิถุติของสถาบัน มีหลักการสำคัญคือ ให้นักศึกษารู้จักคิดแบบสากลแต่ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ขณะนี้สถาบันราชภัฏเชียงใหม่มีนักศึกษาภาคปกติประมาณ 5,567 คน โครงการศึกษานอกเวลาประจำการ (กศ.บป.) เรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ ประมาณ 3,719 คน และเรียนตอนเย็นในวันจันทร์ถึงศุกร์ อีกประมาณ 2,294 คน มีคณาจารย์ประมาณ 335 คน มีโปรแกรมที่เปิดสอนกว่า 30 โปรแกรมวิชา

ภารกิจของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีภารกิจดังนี้

1. ให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงตามความต้องการของท้องถิ่น
2. ทำการวิจัย
3. ให้การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน
4. อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
5. ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

สาขาวิชาและโปรแกรมวิชาที่เปิดสอน

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ มีภารกิจที่สำคัญ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการด้านกำลังคนและความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง จึงได้เปิดสอนสาขาวิชาและโปรแกรมวิชาในปีการศึกษา 2540 ดังนี้

1. สาขาวิชาการศึกษามี 2 ระดับ คือ

1.1 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี จำนวน 19 โปรแกรมวิชา ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ สังคมศึกษา เกษตรกรรม อุตสาหกรรมศิลป์ คหกรรมศาสตร์ ดนตรีศึกษา (สากล) ดนตรีศึกษา (ดนตรีไทย) การศึกษาพิเศษ คอมพิวเตอร์ศึกษา ภาษาจีน จิตวิทยาและการแนะแนว และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา

1.2 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี (หลังอนุปริญญา) จำนวน 3 โปรแกรมวิชา ได้แก่ พลศึกษา นาฏศิลป์ ธุรกิจศึกษา

2. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มี 3 ระดับคือ

2.1 ระดับอนุปริญญา จำนวน 5 โปรแกรมวิชา ได้แก่ การอาหาร สัตวรักษ์ เคมีปฏิบัติ สัตวบาล เซรามิกส์

2.2 ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จำนวน 5 โปรแกรมวิชา ได้แก่ สถิติประยุกต์ เกษตรศาสตร์ วิทยาการคอมพิวเตอร์ เคมี วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

2.3 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี (หลังอนุปริญญา) จำนวน 2 โปรแกรมวิชา ได้แก่ การส่งเสริมและสื่อสารการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (แขนงเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)

3. สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มี 2 ระดับ คือ

3.1 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี จำนวน 8 โปรแกรมวิชา ได้แก่ ภาษา อังกฤษ การบริหารธุรกิจ ภาษาญี่ปุ่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปกรรม (ออกแบบนิเทศศิลป์) ภาษาอังกฤษธุรกิจ นิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

3.2 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี (หลังอนุปริญญา) จำนวน 1 โปรแกรมวิชา ได้แก่ การจัดการทั่วไป

กล่าวโดยสรุป สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่นที่ได้ปรับเปลี่ยนเป้าหมายจากการผลิตเฉพาะทางมาผลิตบัณฑิตสาขาวิชาต่าง ๆ อันได้แก่ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 เป็นต้นมา ในแต่ละสาขาวิชาจะมีหลักสูตรระดับอนุปริญญา ปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี (หลังอนุปริญญา) และในแต่ละระดับของหลักสูตรจะจำแนกออกเป็นโปรแกรมวิชา (วิชาเอก)

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงความหมาย ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา แนวความคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาและวิธีการวัดความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

ความหมายความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

ความหมายความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Coleman (1996: 25) ได้สรุปความหมายของความเสมอภาคของโอกาสการศึกษาว่า "เป็นการให้การศึกษาแก่เด็กทั่วไปในระดับที่สามารถจะลดความเหลื่อมล้ำซึ่งเป็นผลมาจากสภาพทางบ้านของเด็กและจะมีผลกระทบต่อชีวิต และการประกอบอาชีพของเด็กในอนาคต"

Bowman (1975: 77) ได้วิเคราะห์โอกาสการเข้ารับการศึกษาระดับโดยละเอียดดังนี้

1. หมายถึงให้เด็กได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเลือกโรงเรียน ตลอดจนการเลือกที่จะเรียนต่อ หรือจะทำงานเมื่อใดและอย่างไร
2. หมายถึงการจัดความแตกต่างในเรื่องความสามารถทั้งที่เด็กได้รับพันธุกรรมหรือจากสภาพแวดล้อมทางบ้าน
3. หมายถึงการมีเงินใช้จ่ายสำหรับเรียนหนังสือ

สำหรับมานพ ภาษิตวิไลธรรม (2526: 35-36) อ้างอิงจาก รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ (2519: 264-266) ได้ให้ความหมายของความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาที่เน้นในด้านขบวนการให้การศึกษาสามารถนิยามได้สี่ความหมาย ดังนี้

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาพการณ์ที่เด็กทุกคนมีโอกาสได้พัฒนาทักษะและความสามารถตามที่แต่ละคนมีอยู่โดยธรรมชาติและโดยการสั่งสมให้ดีที่สุด และมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาวะการณ์ที่มีการให้หลักประกันแก่เด็กแต่ละคน ได้ศึกษาเล่าเรียนตามช่วงระยะเวลาหนึ่งตามความสามารถและสติปัญญา

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ปรัชญาการณ์ที่เด็กแต่ละคนมีโอกาสได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาวะการณ์ที่เด็กทุกคนได้รับถ่ายทอดและพัฒนาทักษะ ความรู้พื้นฐานอันจำเป็นแก่การอยู่รอดแห่งชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม จนกระทั่งทักษะและความรู้ขั้นพื้นฐานดังกล่าวนี้มีอยู่โดยเท่าเทียมกัน

จากความหมายความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว อาจจะสรุปความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ความเสมอภาคในคุณภาพการศึกษา และความเสมอภาคการลงทุนทางการศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาเท่านั้น

แนวความคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา (educational equity) ได้มีการพัฒนาตามลำดับ ในระยะแรกเน้นอยู่ที่การให้ทุกคนได้รับการศึกษาเท่า ๆ กัน (equalitarianism) ซึ่งเป็นปรัชญาการจัดการศึกษาที่มุ่งรับใช้มวลชน (มานพ ภาวิติไธธรรม, 2526: 34) แต่เมื่อพิจารณาถึงความพร้อมและความจำเป็นของคนไม่เหมือนกันแล้ว การแบ่งสรรปันส่วนโดยคำนึงถึงความต้องการของบุคคลย่อมก่อให้เกิดความสูญเปล่าและไม่เป็นธรรม แนวความคิดในเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาจึงเปลี่ยนไป โดยกำหนดให้การศึกษาคาดบังค้ำเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประชาชนควรได้รับโดยเสมอภาคกัน จากนั้นแล้วบุคคลใดประสงค์

จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ก็ถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดให้ตามความประสงค์ ในช่วงนี้เอง ความเสมอภาคทางการศึกษาวิวัฒนาการสู่ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา (Warnock, 1975: 3-8 ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522: 2)

ประเทศต่าง ๆ ได้เห็นความสำคัญของความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา จึงได้กำหนดเป็นนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน เช่น ประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และ มาเลเซีย เป็นตัวอย่างได้ดังนี้

ประเทศอังกฤษ ได้ออกพระราชบัญญัติฉบับใหม่เรียก Further and Higher Education Act โดยให้ความสำคัญต่อการศึกษาต่อเนื่องสูง และให้สถาบันอุดมศึกษาจัดระบบเทียบโอนหน่วยกิตไว้กว้างขวางขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้คนของตนได้เรียนรู้ทันโลกอยู่เสมอ ในเวลาเดียวกันก็เปิดโอกาสการศึกษาให้อย่างกว้างขวาง โดยการจัดหลักสูตรที่มีความหลากหลายมากขึ้น (Anonymous, 1996)

ประเทศออสเตรเลีย ได้เปิดโอกาสการศึกษาให้กว้างขวางขึ้นโดยเน้นระดับ อุดมศึกษามากขึ้น จัดหลักสูตรที่มีความหลากหลายให้สามารถเทียบและโอนหน่วยกิตได้ง่ายขึ้น ให้ความสำคัญทางการศึกษาโดยเน้นไปสู่ผู้ด้อยโอกาสอันได้แก่ สตรี คนพิการ ชนกลุ่มน้อย ชาวชนบทที่อยู่ห่างไกล โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาส ทำแผนการอุดหนุนให้ความช่วยเหลือในรูปกองทุน เงินยืมและอื่น ๆ ในแต่ละมหาวิทยาลัยออกอย่างชัดเจน (Miller, 1995)

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เน้นการเปิดโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ให้แก่ประชาชนที่สุดประเทศหนึ่ง ได้นำเอาเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้และสร้างเครือข่ายสารสนเทศทั่วประเทศ รวมทั้งการใช้ดาวเทียม พัฒนาสถาบัน multimedia และมหาวิทยาลัยทางอากาศที่เน้นการศึกษาตลอดชีวิต โดยการนำหลักสูตรเข้าสู่ระบบอุดมศึกษา สามารถเทียบโอนหน่วยกิตยืดหยุ่นเวลาเรียนให้มีการศึกษาต่อเนื่องได้ทั้งก่อนปริญญา และหลังปริญญาและ

เปิดโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาสได้เรียนอย่างกว้างขวาง (Ministry of Education Science and Culture, 1994)

ประเทศมาเลเซีย เร่งให้การสร้างกำลังคน โดยขยายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาด้วยการส่งเสริมการศึกษาทางไกล เพื่อยกระดับการศึกษาและทักษะของกำลังแรงงาน โดยเฉพาะในเวลาเดียวกันได้ขยายการรับนักเรียนระดับอนุปริญญาให้ได้ถึงระดับ 20,000 คน ในปี ค.ศ. 2000 ปรับหลักสูตรการศึกษาให้มีความหลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องได้โดยมีเป้าหมายให้สามารถรับหรือบริการการศึกษาแก่นักศึกษาทั่วโลกก็ได้ โดยไม่จำกัดเฉพาะคนมาเลเซีย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ: 2540)

สำหรับประเทศไทย ได้กำหนดนโยบายการศึกษาเริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 1 พ.ศ.2505 ต่อมาได้กำหนดเรื่องความเสมอภาคของการศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 3 ซึ่งได้ปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยการเปิดมหาวิทยาลัยตามภูมิภาคเพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ชุมชนในภูมิภาค และต่อมาได้เปิดมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับตามลำดับ และในแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 8 ก็ได้เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้นคนเป็นจุดศูนย์กลางหรือเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา

กล่าวโดยสรุป ทุกประเทศได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาความไม่เสมอภาคทางการศึกษา เพื่อจะเสริมสร้างความยุติธรรมในสังคม ยกระดับชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพสูงขึ้นทางการศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของแต่ละประเทศ

วิธีการวัดความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

วิธีการวัดความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา มีหลายประการทั้งสถิติที่ใช้กันอยู่และสถิติที่ใช้ในทางเศรษฐศาสตร์ โดยมีผู้เสนอวิธีการวัดความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาไว้ดังนี้

มานพ ภาษิตวิไลธรรม (2526: 39) ได้วิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษาของครอบครัวประจำการแต่ละรุ่น ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ดังนี้

1. เส้นโค้งลอเรนซ์ (Lorenz Curve) ซึ่งโดยปกติจะใช้ในทางเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์ความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ของประชากร การลงจุดโค้งจะใช้ร้อยละสะสม ลักษณะของเส้นโค้งจะต้องเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ และร้อยละสะสมด้านแกนอนจะต้องไม่มากกว่าด้านแกนตั้ง ซึ่งจะทำให้เส้นโค้งที่แสดงการกระจายที่แท้จริง อยู่ใต้เส้นแสดงการกระจายเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์

2. ค่าดัชนีคูเซนทส์ เป็นวิธีวัดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้อีกอย่างหนึ่งที่ใช้ในทางเศรษฐศาสตร์ ค่าดัชนีคูเซนทส์จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 2 ค่า 0 จะแสดงการกระจายที่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์และค่า 2 จะแสดงในทางตรงกันข้าม ในการคำนวณค่าดัชนีคูเซนทส์จากสูตรที่คูเซนทส์คิดขึ้น ดังนี้คือ

$$KI = \sum |F_i - Y_i|$$

KI = ดัชนีคูเซนทส์

F_i = สัดส่วนของครอบครัวประจำการที่เข้ารับการศึกษา
ในแต่ละกลุ่ม

Y_i = สัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่ม

3. ค่าดัชนีโอกาสทางการศึกษา (Opportunity Index) คำนวณได้จากอัตราส่วนระหว่างร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษากับร้อยละของประชากร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529: 25-29) ได้เสนอวิธีการคำนวณความเสมอภาคและไม่เสมอภาคทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. สัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (coefficient of variation, CV) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$CV = \frac{S}{\bar{X}}$$

เมื่อ S = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกระจายของจำนวนหนึ่ง

$\bar{X}$ = มัชฌิมเลขคณิตของจำนวนเดียวกัน

ค่าสัมประสิทธิ์สูงจะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างมากเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยที่ได้ (เช่น ในกรณีความไม่เสมอภาค) ในขณะที่ได้ค่าต่ำจะชี้ว่ามีความแตกต่างน้อยเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยที่ได้

2. โค้งลอเรนซ์ (Lorenz Curve) ซึ่งเป็นเส้นที่ลากผ่านจุดที่แสดงค่าร้อยละสะสมของสิ่งที่ต้องการหาและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเส้นตรงนี้เรียกว่า เส้นแห่งความเสมอภาค

เส้นโค้งที่ลาดได้เส้นแห่งความเสมอภาคนี้เรียกว่า เส้น Lorenz Curve ซึ่งเป็นเส้นที่ลากจากจุดต่าง ๆ ที่คำนวณมาจากค่าร้อยละสะสมของสิ่งที่ต้องการวัด ถ้าเส้น Lorenz Curve นี้อยู่ใกล้ชิดกับเส้นแห่งความเสมอภาค แสดงว่ามีความเสมอภาคมากกว่าเส้นที่อยู่ห่าง

3. ครรชนีจินี (Gini Coefficient) การคำนวณครรชนีจินีได้จากสูตร

$$G = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (p_{i-1}q_i - p_iq_{i-1})$$

เมื่อ p_i = สัดส่วนสะสมในจำนวนเต็ม 1 ของสิ่งที่ต้องการวัดความเสมอภาค

q_i = สัดส่วนสะสมในจำนวนเต็ม 1 ของสิ่งที่ใช้เป็นเกณฑ์การวัดความเสมอภาค

ประพันธ์ ชรรมไชย (2537: 55-56) ได้วิเคราะห์ความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษาในการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัยครู ในมหาวิทยาลัยล้านนา การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการทดสอบความเป็นกลางของงบประมาณ โดยอาศัยโค้งลอเรนซ์และครรชนีจินี ดังนี้

1. โค้งลอเรนซ์ (Lorenz curve) ได้มีการนำโค้งลอเรนซ์มาวัดความเป็นกลางของการลงทุนทางการศึกษาโดยเขียนกราฟโค้งลอเรนซ์ได้ดังนี้

1.1 เรียงลำดับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนทางการศึกษาจากน้อยไปหามาก

1.3 คำนวณร้อยละสะสมของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนทางการศึกษา และร้อยละสะสมของจำนวนนักศึกษา โดยเรียงลำดับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนทางการศึกษาจากน้อยไปหามาก

1.4 นำร้อยละสะสมของการลงทุน และร้อยละสะสมของนักศึกษา มากำหนดจุดบนกราฟให้ครบทุกกลุ่ม แล้วลากเส้นต่อจุดต่าง ๆ จะได้รูปกราฟโค้งลอเรนซ์

2. ครรชนีจินีใช้เปรียบเทียบโค้งลอเรนซ์กับเส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ ครรชนีจินีจะมีค่าระหว่างศูนย์ถึงหนึ่ง และถ้าค่าครรชนีจินีมีค่าน้อยหรือยิ่งเข้าใกล้ศูนย์จะมีความเป็นกลางทางงบประมาณมาก คำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$G = \sum_{i=1}^n (X_{i-1}Y_i - X_iY_{i-1})$$

เมื่อ $G =$ ครรชนิจินิ

$X_i =$ สัดส่วนสะสมของนักศึกษาที่เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก

$Y_i =$ สัดส่วนสะสมของการลงทุนทางการศึกษา

กล่าวโดยสรุป วิธีการทางเศรษฐศาสตร์ที่นำมาใช้วัดความเสมอภาคทางการศึกษา ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน ไค้กลอเรนซ์ ครรชนิจินิ และครรชนิคุชเนทส์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จะวิเคราะห์ความเสมอภาคของ โอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏ เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 โดยใช้ไค้กลอเรนซ์ ครรชนิจินิ และครรชนิคุชเนทส์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ มีดังนี้

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2519) ได้วิจัยเรื่อง ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา พบว่าในส่วนภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ยังขาดความเสมอภาคในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ เด็กขาดความเสมอภาคในการเข้าเรียนชั้นประถมตอนต้น เด็กขาดความเสมอภาคในการเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคยังขาดความเสมอภาคในการจัดบริการทางการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนในภาคอีสานกับโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (โรงเรียนประชาบาล) ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ก็ยังคงขาดความเสมอภาคในการพัฒนาความรู้และความสามารถทางการเรียนของนักเรียนอีกด้วย

ทบวงมหาวิทยาลัย (2530) ได้รายงานผลการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2526 ซึ่งมีผู้สมัครสอบเข้าศึกษาต่อจำนวน 82,059 คน จำแนกตามภาคพัฒนาผู้ที่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อได้ 14,300 คน และสอบคัดเลือกไม่ได้ 67,759 คน จำนวนผู้ที่สอบเข้าศึกษาต่อได้เป็นผู้เรียนอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครร้อยละ 75.80 ภาคกลางร้อยละ 2.90 ภาคเหนือ 6.60 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 4.60 ภาคตะวันออกร้อยละ 3.00 ภาคตะวันออกร้อยละ 3.20 ภาคใต้ร้อยละ 3.70 ที่เหลือเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศและไม่ระบุ

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดากับโอกาสทางการศึกษา จากข้อมูลดังกล่าวชี้ผู้ปกครองมีอาชีพในการประกอบธุรกิจรัฐวิสาหกิจและรับราชการ กรณีผู้ปกครองที่เป็นเกษตรกรซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ มีโอกาสที่บุตรหลานเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้เพียงร้อยละ 6.60 เท่านั้น แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับโอกาสในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ซึ่งแตกต่างกันมากระหว่างครอบครัวที่มีฐานะดีกับครอบครัวที่ยากจน

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ และคณะ (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผู้ที่สอบเข้าศึกษาต่อได้ในมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า โอกาสการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลมีไม่เท่ากัน กล่าวคือหญิงมีโอกาสมากกว่าชาย นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาหรือเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครมีโอกาส และสอบเข้าได้มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาหรือจบการศึกษาจากโรงเรียนในส่วนภูมิภาค นอกจากนี้นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพธุรกิจหรือค้าขายมีโอกาสเข้าศึกษาต่อได้มากกว่าอาชีพอื่น

ชาวุทธิ์ เกษตรศิริ (2531) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผู้ที่สอบเข้าศึกษาต่อได้จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2529 พบว่านักศึกษาใหม่ร้อยละ 72.00 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และร้อยละ 80.00 ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือเป็นผู้ที่มาจากต่างจังหวัด ในจำนวนผู้ที่สอบเข้าได้ทั้งหมดร้อยละ 70.00 มีบิดามารดาประกอบอาชีพทางธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ และรับราชการ มีเพียงร้อยละ 3.00 ที่บิดามารดาเป็นเกษตรกร

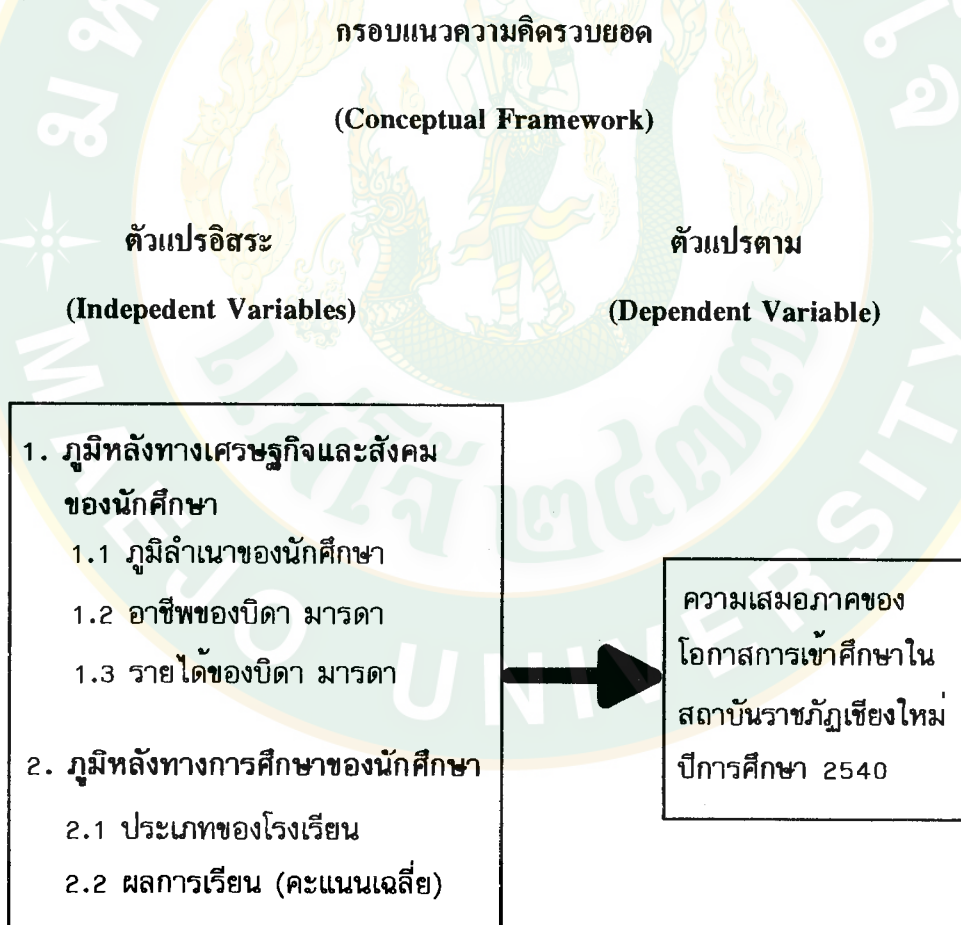
วิภา วีระไวทยะ (2532) ได้ศึกษาความเสมอภาคในโอกาสของการรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า โอกาสของชายในการเข้ามหาวิทยาลัยจำกัดรับมีมากกว่าหญิง โอกาสในการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของผู้เรียนในแต่ละภาคไม่เท่าเทียมกัน ผู้สมัครเข้าศึกษาจากประเภทสมัครสอบมีโอกาสมากที่สุด ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาและประเภทอื่น ๆ มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจำกัดรับน้อยที่สุด

สุธรรม อารีกุล (2540) พบว่า จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาในกลุ่มสถาบันราชภัฏที่กระจายอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ เปรียบเทียบกับแผนพัฒนาที่เตรียมรับ และจำนวนที่รับจริงระหว่างปี พ.ศ.2536-2539 พบว่า สถาบันราชภัฏรองรับได้เพียง 46.60, 47.40, 44.30 และ 42.90 ตามลำดับ หรือโดยเฉลี่ยร้อยละ 45.30 เท่านั้น ทั้ง ๆ ที่รับจริงสูงกว่าแผนรับถึงร้อยละ 135.20, 150, 108 และ 134 ตามลำดับ หรือโดยเฉลี่ยร้อยละ 131.80 ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถาบันราชภัฏไม่สามารถจะรองรับได้แม้เพียงครึ่งหนึ่งของผู้ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

Girard, Bastide and Poucher ในคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2522: 10) ได้ร่วมกันทำวิจัยในประเทศฝรั่งเศสถึงโอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษา เมื่อปี ค.ศ. 1962 พบว่า เด็กที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษา มักจะอาศัยอยู่ในชนบทและมีผลการเรียนไม่ดี ส่วนมากเคยเรียนซ้ำชั้นในระดับประถมศึกษา นอกจากนั้นยังมีอายุมากกว่าเด็กที่ได้เรียนต่อ การศึกษาครั้งนี้พบว่าเพศและประเภทของโรงเรียนที่เด็กจบมาในชั้นประถมศึกษาไม่มีผลต่อโอกาสการเข้าศึกษาต่อของเด็กทั้งสองกลุ่ม (คือกลุ่มเด็กที่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ

กับกลุ่มที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา) เกี่ยวกับสภาพทางบ้าน พบว่า โอกาส การเรียนต่อนี้ขึ้นกับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าปัจจัยอื่น โดยเฉพาะอาชีพของ พ่อแม่เป็นตัวแทนของปัจจัยทั้งหมดที่เกี่ยวกับสภาพทางบ้าน

จากผลงานวิจัยดังกล่าวมาอาจจะสรุปได้ว่า โอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษามีความแตกต่างกันตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา และภูมิหลัง ทางการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดรวบยอด

สมมติฐานในการวิจัย

(Research Hypotheses)

สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ในระดับปริญญาตรี ในแต่ละสาขาวิชาระหว่างผู้ที่มีภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน มีความเท่าเทียมกัน
2. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ในระดับปริญญาตรี ในแต่ละสาขาวิชาสำหรับผู้ที่มีภูมิหลังทางการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเท่าเทียมกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

สถานที่ทำการวิจัย

(Locale of the Study)

"... เนื่องจากสถาบันราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง..." (ราชกิจจานุเบกษา, 2538: 2) ตามหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพระดับอุดมศึกษา มุ่งผลิตกำลังคนที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งที่เป็นนักวิชาการทั้งวิชาชีพและวิชาชีพชั้นสูงมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตามสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าของวิทยาการ เปิดโอกาสให้มีการเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง (กรมการฝึกหัดครู, 2536: 3-4) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถานที่ทำการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(Population and Sample)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ส่วนกลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีเพียง 1,556 คน เท่านั้น ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สมัครสอบและจำนวนรับจริง ปีการศึกษา 2540

สาขาวิชา	จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาต่อ	จำนวนรับจริง
การศึกษา	1,621	770
วิทยาศาสตร์	1,301	203
ศิลปศาสตร์	3,591	583
รวม	6,513	1,556

ข้อมูล

(Data)

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้เพื่อการวิจัยนี้ เป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา และความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่ผ่านการสอบคัดเลือกและคัดเลือก ประจำปีการศึกษา 2540 จำนวน 1,526 คน

แหล่งข้อมูลที่สำคัญได้แก่ ระเบียบนักศึกษาจากสำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

2. แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสถิติ รายได้ประชากร อาชีพในภาคเหนือ รวบรวมจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(Data Collection)

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิทั้งหมดด้วยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากระเบียบ
นักศึกษา ของฝ่ายทะเบียนและวัดผล สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้
ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายทะเบียนและวัดผล สำนักส่งเสริมวิชาการ
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อขอข้อมูลสถิติและ
เอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการวิจัยในครั้งนี้
2. ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในนามของบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย
3. นำระเบียบประวัตินักศึกษา จากฝ่ายทะเบียนและวัดผลมาแยกตัวแปรที่
ต้องการทราบ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

(Analysis of Data)

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS/PC+
(Statistical Package for the Social Sciences) ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามระเบียบ
วิธีทางสถิติ โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ลงรหัสและบันทึกข้อมูลเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากระเบียบนักศึกษ จากฝ่าย
ทะเบียนและวัดผล สำนักงานส่งเสริมวิชาการ บันทึกในแผ่นดิสเก็ต

2. แจกแจงความถี่ จำนวนค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้รวบรวมข้อมูลภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา และภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษา

3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แปรผล และเขียนรายงานผลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์ในการใช้ในการแปลความหมายข้อมูล กระทำดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา มีดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิลำเนาของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 ที่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างนักศึกษาผู้ผ่านการคัดเลือกและสอบคัดเลือกได้กับจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ทั้งหมด ในปีการศึกษา 2540

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของบิดา มารดาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างอาชีพของบิดา มารดาของนักศึกษาผู้ผ่านการคัดเลือกและสอบคัดเลือกได้ กับอาชีพของประชากรในภาคเหนือ ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีงานทำ จำแนกตามอาชีพ และภาค พ.ศ.2537-2538 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2539)

4.1.3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้บิดา มารดา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลรายได้ของบิดามารดาของนักศึกษาผู้ผ่านการคัดเลือกและสอบคัดเลือก ได้มาเปรียบเทียบกับรายได้ของแบบสรุปข้อมูลประชากรที่เกิดปี พ.ศ.2522 จากข้อมูลรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค (10 มิถุนายน 2539)

4.2 การวิเคราะห์ภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษา

4.2.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลประเภทของโรงเรียนที่ นักเรียนสำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 ในภาคเหนือ เพื่อดูว่าจบการศึกษาจากโรงเรียนประเภทใดบ้าง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกและสอบคัดเลือก ได้กับจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ทั้งหมด เป็นเกณฑ์

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำผลการเรียนของผู้ผ่านการคัดเลือกและสอบคัดเลือก ได้เปรียบเทียบกับผลการเรียนของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ทั้งหมด

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ดรรชนีจินิ ได้ปรับปรุงเกณฑ์การวัดความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาครรชี่คฺชเนทส์ ของมานพ ภามิตวิไลธรรม (2526) โดยการวิจัยนี้กำหนดให้ค่าดรรชนีจินิ มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 0.25 ถือว่ามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา

2. ดรรชนีคฺชเนทส์ ได้ใช้เกณฑ์การวัดความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาของมานพ ภามิตวิไลธรรม (2526) โดยกำหนดให้ค่าดรรชนีคฺชเนทส์ ตั้งแต่ 0 ถึง 0.50 ถือว่ามีความเสมอภาคของโอกาสเข้าศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติที่สำคัญทางเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ดังนี้

1. โค้งลอเรนซ์และครรชนีจินี (Lorenz Curve and Gini Index) ได้ปรับปรุงโค้งลอเรนซ์ที่ชี้ความแตกต่างของความไม่เสมอภาคของการกระจายรายได้ทางเศรษฐศาสตร์ มาวัดความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา โดยเรียงลำดับภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษาจากน้อยไปหามาก แล้วคำนวณหาการกระจายร้อยละสะสมของภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา (cumulative percentage) จากนั้นนำการกระจายทั้งสองประการมาเขียนเป็นกราฟ

ครรชนีจินีใช้เปรียบเทียบโค้งลอเรนซ์กับเส้นตรงของความเสมอภาคในอุดมคติ (ideal equity straight line) ซึ่งเส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติเป็นเส้นตรงทำมุม 45 องศาผ่านจุดตัดของแกนนอนกับแกนตั้ง ถ้าร้อยละ 10 ของนักเรียนได้รับร้อยละ 10 ของโอกาสทางการศึกษา ร้อยละ 20 ถัดมาของนักเรียนได้รับร้อยละ 20 ของโอกาสทางการศึกษา และร้อยละ 50 ของนักเรียนได้รับร้อยละ 50 ของโอกาสทางการศึกษาและเรื่อย ๆ ไป ถ้าเส้นโค้งลอเรนซ์อยู่ห่างจากเส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติมากจะมีความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาน้อย หรือค่าครรชนีจินียิ่งน้อยหรือยิ่งเข้าใกล้ศูนย์จะมีความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษามาก ครรชนีจินีเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าโค้งลอเรนซ์ห่างจากเส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติมากน้อยเพียงใด คำนวณได้จากสูตร

$$G = \frac{n}{\sum_{i=1}^n (X_{i-1} Y_i - X_i Y_{i-1})}$$

เมื่อ G = ครรชนีจินี

X_i = คือสัดส่วนสะสมของกลุ่มตัวอย่าง แถวที่ i

X_{i-1} = คือสัดส่วนสะสมของกลุ่มตัวอย่าง แถวที่ $i - 1$

Y_i = คือสัดส่วนสะสมของประชากร แถวที่ i

Y_{i-1} = คือสัดส่วนสะสมของประชากร แถวที่ $i - 1$

2. ดรรชนีคูชเนทส์ เป็นวิธีการวัดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ อีกวิธีหนึ่งในทางเศรษฐศาสตร์ ที่นำมาใช้วัดความเท่าเทียมกันของโอกาสในการเข้าศึกษา ดรรชนีคูชเนทส์มีค่าระหว่าง 0 ถึง 2 ค่า 0 จะแสดงถึงความเสมอภาคกันอย่างสมบูรณ์ และค่า 2 จะแสดงถึงความไม่เสมอภาค โดยค่า 0 จะเป็นค่าที่แสดงถึงความเสมอภาคสูงสุด

การคำนวณค่าดรรชนีคูชเนทส์ ได้จากการใช้สูตรที่คูชเนทส์คิดขึ้น คือ
(Kuznets ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523: 26)

$$KI = \frac{\sum_{i=1}^n |F_i - Y_i|}{n}$$

เมื่อ KI แทน ค่าดรรชนีคูชเนทส์

F_i แทน สัดส่วนของนักเรียนที่เข้าศึกษา

Y_i แทน สัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

(RESEARCH RESULTS AND DISCUSSION)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอโดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบัน
ราชภัฏเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2540 ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลจากนักศึกษสาขาวิชาการศึกษ จำนวน 770 คน คิดเป็นร้อยละ 49.48 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 13.05 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ จำนวน 583 คน คิดเป็นร้อยละ 37.47 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลที่ถูกวิจัยได้จัดเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาการศึกษา	770	49.48
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	203	13.05
สาขาวิชาศิลปศาสตร์	583	37.47
รวม	1,556	100.00

สำหรับการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของภูมิลัทธิทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิลัทธิทางการศึกษาในการวิจัยนี้ จะครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1 และข้อ 2 ตามลำดับ ดังนี้

ภูมิลัทธิทางเศรษฐกิจและสังคม

ภูมิลัทธิทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ในด้านภูมิลำเนาของนักศึกษา อาชีพของบิดา มารดา และรายได้ต่อเดือนของบิดา มารดา ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภูมิลำเนาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับ

ปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 เมื่อจำแนกตามถิ่นฐานที่ครอบครัวของนักศึกษาดังอยู่ในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 อยู่ในอำเภอรอบนอกที่ไม่ใช่อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และ

แม่ฮ่องสอน) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.90 รองลงมาได้แก่ นักศึกษาจังหวัดอื่นๆ นอกเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (ที่ไม่ใช่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) คิดเป็นร้อยละ 40.90 และอยู่ในอำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) คิดเป็นร้อยละ 13.20 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ร้อยละของภูมิลำเนาของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

ภูมิลำเนาของนักศึกษา	สาขาวิชา			รวมเฉลี่ย
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์	
อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน)	7.92	13.30	20.24	13.20
อำเภอรอบนอกที่ไม่ใช่อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน)	49.74	44.34	41.34	45.90
จังหวัดอื่น ๆ นอกเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน)	42.34	42.36	38.42	40.90

วิเคราะห์จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 อยู่ในอำเภอรอบนอกที่ไม่ใช่อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 49.74 44.34 และ 41.34 ตามลำดับ รองลงมาคือ อยู่ในจังหวัดอื่น ๆ นอกเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (ที่ไม่ใช่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) คิดเป็นร้อยละ 42.34 42.36 และ 38.40 ตามลำดับ และอยู่ในอำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) คิดเป็นร้อยละ 7.92 13.30 และ 20.24

2. ผลการวิเคราะห์อาชีพของบิดา มารดาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า บิดามารดา ของนักศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร ชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ คนตัดถนน ชักลากไม้ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ทำงานเหมืองแร่ ผู้ต่อย้อยยหิน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34.69 รองลงมาได้แก่ ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ และปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน คิดเป็นร้อยละ 25.58 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม คิดเป็นร้อยละ 22.24 ปฏิบัติงานอาชีพเกี่ยวกับการค้า คิดเป็นร้อยละ 14.59 ปฏิบัติงานบริหาร ตุลาการ และจัดดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 1.15 ช่างหรือปฏิบัติงานในกระบวนการการผลิตและกรรมกรซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น คิดเป็นร้อยละ 0.71 คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น คิดเป็นร้อยละ 0.64 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการการกีฬาและการเล่นต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.13 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ร้อยละของอาชีพของบิดา มารดา จำแนกตามสาขาวิชา

อาชีพของบิดา มารดา	สาขาวิชา			รวมเฉลี่ย
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์	
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ และ				
ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน	18.83	33.50	31.73	25.58
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร ธุรกิจ และ				
จัดดำเนินงาน	0.78	0.99	1.72	1.15
ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเสมียน	0.00	0.00	0.00	0.00
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพเกี่ยวกับการค้า	12.47	14.29	17.50	14.59
เกษตรกร ชาวประมง ผู้ล่าสัตว์				
คนตัดกาน ชักลาก ไม้และผู้ปฏิบัติงาน				
ที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ทำงานเหมืองแร่				
ผู้ต่อย้อยหิน และผู้ปฏิบัติงาน				
ที่เกี่ยวข้องกัน	43.76	32.02	24.36	34.69
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่งและ				
คมนาคม	22.73	18.72	22.81	22.24
ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต				
และกรรมกร ซึ่งมีได้จำแนกไว้ใน				
หมวดอื่น	1.04	0.00	0.51	0.71
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการ การกีฬา				
และการเล่นต่าง ๆ	0.00	0.49	0.17	0.13
คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	0.39	0.00	1.20	0.64

วิเคราะห์จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า อาชีพของบิดา มารดาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า เกษตรกร ชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ คนตัดถนน ชักลากไม้ และผู้ปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ทำงานเหมืองแร่ ผู้ต่อหย่อยหิน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน สาขาวิชาการศึกษาศาสาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 43.76, 32.02 และ 24.36 ตามลำดับ รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน คิดเป็นร้อยละ 18.83, 33.50 และ 31.73 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า บิดา มารดา ของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 มีรายได้ต่ำกว่า 4,166 บาท มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.80 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 4,166-12,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.40 และมากกว่า 12,500 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.90 ตามลำดับ

วิเคราะห์จำแนกตามสาขาวิชา พบว่ารายได้ต่อของบิดา มารดา ของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า บิดา มารดา ที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,166 บาท สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 62.21, 48.77 และ 47.17 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 4,166- 12,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.91, 36.95 และ 38.08 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ร้อยละของรายได้ต่อเดือนของบิดา มารดา จำแนกตามสาขาวิชา

รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดา	สาขาวิชา			รวมเฉลี่ย
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์	
ต่ำกว่า 4,166 บาท	62.21	48.77	47.17	54.70
ระหว่าง 4,166-12,500 บาท	30.91	36.95	38.08	35.40
มากกว่า 12,500 บาทขึ้นไป	6.88	14.29	14.75	10.90

ในการศึกษาภูมิฐานะของนักศึกษา พบว่า มีนักศึกษาที่มีภูมิฐานะอยู่ในเขตอำเภอรอบนอกที่ไม่ใช่อำเภอเมือง ในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน) มีโอกาสได้เข้าศึกษามากที่สุด หลายท่านอาจจะมีความคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษาในอำเภอเมือง ซึ่งมีความเจริญ ประชากรมีความเป็นอยู่ดีกว่าอำเภอรอบนอก น่าจะมีความเสมอภาคทางการศึกษาสูงกว่าด้วย แต่จากผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีภูมิฐานะอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีการกระจายโอกาสทางการศึกษาน้อยกว่า ที่เป็น

เช่นนี้ อาจสันนิษฐานได้ว่า สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ มีอาจารย์ฝ่ายแนะแนวได้ออกแนะแนวทางการศึกษาต่อให้แก่โรงเรียนในอำเภอรอบนอก ทำให้นักศึกษาในอำเภอรอบนอกได้รับรู้ข่าวสารมากขึ้น หรือนักศึกษาที่อยู่นอกเขตอำเภอเมือง อาจจะย้ายเข้ามาศึกษาในอำเภอเมือง ความมุ่งหวังที่จะได้มาเรียนกับครูบาอาจารย์ที่มีความรู้สูง ๆ อุปรกรณ์ดี ๆ ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้เข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มาก

จากภูมิสำเนาของนักศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงอาชีพของบิดา มารดาของนักศึกษา ที่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ว่าเมื่อภูมิสำเนาของนักศึกษาส่วนมากอยู่ในอำเภอรอบนอก บิดามารดาจึงมีอาชีพในด้านเกษตรกร ชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ คนตัดกาน ชักลากไม้ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ทำงานเหมืองแร่ ผู้ต่อย้อยยหิน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน

จากภูมิสำเนาและอาชีพของบิดา มารดา มีผลทำให้รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดาของนักศึกษา ที่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ต่ำกว่า 4,166 บาท สาเหตุอาจมาจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ทำให้ผลอันพึงมีพึงได้จากแรงงานส่วนใหญ่ตกไปเป็นของผู้ให้เช่าที่ดินหรือนายทุน เกษตรกรจึงคงยากจนต่อไป

ภูมิหลังทางการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ในด้านประเภทของโรงเรียนและผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประเภทของโรงเรียนที่นักศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าก่อนที่จะเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ในสถาบันราชภัฏ

เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า นักศึกษาที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าโรงเรียน
รัฐบาล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.60 รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนราษฎร์ คิดเป็นร้อยละ 13.10
โรงเรียนกลุ่มอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 7.20 และการศึกษานอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.10 ตาม
ลำดับ

วิเคราะห์จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จบการศึกษาจาก
โรงเรียนรัฐบาลสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คิดเป็น
ร้อยละ 75.19, 84.73 และ 75.64 ตามลำดับ รองลงมาคือโรงเรียนราษฎร์ คิดเป็นร้อยละ
12.86, 12.81 และ 13.38 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ร้อยละของประเภทของโรงเรียน จำแนกตามสาขาวิชา

ประเภทของโรงเรียน	สาขาวิชา			รวมเฉลี่ย
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์	
โรงเรียนรัฐบาล	75.10	84.73	75.64	76.60
โรงเรียนราษฎร์	12.86	12.81	13.38	13.10
โรงเรียนกลุ่มอาชีพ	8.83	1.48	7.03	7.20
การศึกษานอกโรงเรียน	3.12	0.99	3.95	3.10

2. ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมที่นักศึกษาได้รับเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าก่อนที่จะมาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า นักศึกษาที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่ากลุ่มที่มีผลการเรียนปานกลาง คือ ตั้งแต่ 60-74 % หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49-2.99 มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ คือตั้งแต่ 50-59 % หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00-2.39 คิดเป็นร้อยละ 31.90 กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำสุด คือต่ำกว่า 49% หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ลงมา คิดเป็นร้อยละ 23.20 และกลุ่มที่มีผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในกลุ่มที่มีผลการเรียนสูง คือ ตั้งแต่ 75-100 % หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00- 4.00 คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

วิเคราะห์จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า มีผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ในกลุ่มที่มีผลการเรียนปานกลาง คือ ตั้งแต่ 60-74% หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.49-2.99 สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 35.45, 29.06 และ 36.36 ตามลำดับ รองลงมาคือ กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ คือ ตั้งแต่ 50-59% หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.00-2.39 คิดเป็นร้อยละ 39.48, 22.66 และ 25.21 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ร้อยละของผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม จำแนกตามสาขาวิชา

ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม	สาขาวิชา			รวมเฉลี่ย
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์	
กลุ่มที่มีผลการเรียนสูง คือตั้งแต่ 75-100% หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.00-4.00	9.09	14.78	9.43	10.00
กลุ่มที่มีผลการเรียนปานกลาง คือ ตั้งแต่ 60-74 % หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.49-2.99	34.45	29.06	36.36	35.00
กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ คือ ตั้งแต่ 50-59 % หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.00-2.39	39.48	22.66	25.21	31.90
กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำสุด คือ ต่ำกว่า 49 % หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.00 ลงมา	15.97	33.50	28.99	23.10

ในการศึกษาประเภทของโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าก่อนที่จะมาเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนรัฐบาล อาจสันนิษฐานได้ว่า โรงเรียนรัฐบาล มีครูที่มีวิชาความรู้ในด้านการสอนมากกว่า มีอุปกรณ์การเรียนสอนและแหล่งวิชาการให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้ามากกว่า โรงเรียนรัฐบาลมีกฎ ระเบียบ การดูแลเอาใจใส่ที่เคร่งครัดกว่า มีมาตรฐานการเรียนมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ ดังที่คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (นิมิตร อัสวรัตน์, 2521: 70) พบว่า ในบรรดาองค์ประกอบหลายประการที่ส่งผลต่อโอกาสพัฒนาสมรรถภาพสูงสุดของ

ผู้เรียนประเภทโรงเรียนก็เป็นองค์ประกอบสำคัญอันหนึ่ง ถ้าโอกาสเหล่านี้ต่างกัน ก็ย่อมทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาต่างกันด้วย สำหรับโรงเรียนในกลุ่มอาชีวะ มีโอกาสที่จะศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 น้อยอาจเป็นเพราะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ปว.ช. แล้วก็เข้าศึกษาในระดับ ปว.ส. ในโรงเรียนเดิม ส่วนการศึกษานอกโรงเรียนส่วนมากเป็นการศึกษาสาขาชั้นผู้ใหญ่ เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาส่วนมากจะมาสมัครเข้าศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ จึงทำให้การศึกษานอกโรงเรียนมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีน้อยด้วย

ในด้านผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ระบบการเรียนในปัจจุบันมีการเรียนซ่อมเสริมได้ ในกรณีที่สอบตกวิชาใดวิชาหนึ่ง ดังนั้นถึงแม้ว่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า จะมีผลการเรียนไม่สูง มีความมั่นใจว่าตนเองสามารถเรียนในระดับปริญญาตรีได้ ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าศึกษาต่ออย่างทั่วถึงก็คือ การใช้บทเรียนสำเร็จรูป (Module) ซึ่งนักศึกษาสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

การวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2540 จำแนกตามภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา และทดสอบสมมุติฐาน มีดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 "เพื่อศึกษาความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ในแต่ละสาขาวิชา จำแนกตามภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา"

สมมุติฐานข้อที่ 1 "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ในแต่ละสาขาวิชา ระหว่างผู้ที่มีภูมิลำเนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันมีความเท่าเทียมกัน"

สมมุติฐานข้อที่ 2 "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ในแต่ละสาขาวิชา ระหว่างผู้ที่มีภูมิลำเนาทางการศึกษาที่แตกต่างกันมีความเท่าเทียมกัน"

ในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และทดสอบสมมุติฐานการวิจัยดังกล่าว ได้ใช้ ครรชนีคูชเนทส์ ครรชนีจินิ และโค้งลอเรนซ์ ปรากฏผลตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์ด้วยค่าครรชนีคูชเนทส์

ครรชนีคูชเนทส์ เป็นวิธีวัดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ อย่างหนึ่ง ค่าครรชนีคูชเนทส์จะมีค่าระหว่าง 0-2 ค่า 0 จะแสดงการกระจายที่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ และค่า 2 จะแสดงค่าในทางตรงกันข้าม คือ ไม่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ ค่าครรชนีระหว่าง 0-0.50 ถือว่ามีโอกาสการเข้าศึกษาเท่าเทียมกัน

ผลการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2540 โดย ครรชนีคูชเนทส์ จำแนกตามภูมิลำเนาทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา ได้แก่ ภูมิลำเนาของนักศึกษา อาชีพของบิดา มารดา และรายได้ของบิดา มารดา ปรากฏผลดังนี้ (ตารางที่ 8)

1. ภูมิลำเนาของนักศึกษา จากการวิเคราะห์ครรชนีคูชเนทส์ของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ครรชนีคูชเนทส์ของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 0.105 รองลงมาคือสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เท่ากับ 0.165 และสาขาวิชาการศึกษา 0.181 ตามลำดับ

จากค่าดัชนีคุณนeshดังกล่าว แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี
หลักสูตร 4 ปี ในแต่ละสาขาวิชาของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มีการกระจายทั่วถึงกันทุก
ภูมิภาค ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. อาชีพของบิดา มารดา จากการวิเคราะห์ดัชนีคุณนeshของโอกาสการเข้า
ศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ดัชนีคุณนeshของโอกาสการ
เข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาการศึกษามีค่าน้อยที่สุด เท่ากับ 0.752 รองลงมา
คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 0.998 และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เท่ากับ 1.147

จากค่าดัชนีคุณนeshดังกล่าว แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี
หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ยังไม่มีการกระจายทั่วถึงกันทุกอาชีพ ซึ่งผลการ
วิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. รายได้ของบิดา มารดา จากการวิเคราะห์ดัชนีคุณนeshของโอกาสเข้า
ศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ดัชนีคุณนeshของโอกาสเข้า
ศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาการศึกษามีค่าน้อยที่สุด เท่ากับ 0.222 รองลงมาคือ
สาขาวิชาศิลปศาสตร์ เท่ากับ 0.491 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 0.532 ตามลำดับ
(ตารางที่ 8)

จากค่าดัชนีคุณนeshดังกล่าว แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี
หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มี
การกระจายทั่วถึงกันทุกระดับรายได้ ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ยังไม่มีการกระจายทั่วถึง
ทุกระดับรายได้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เฉพาะสาขาวิชาการศึกษา และ
สาขาวิชาศิลปศาสตร์

ตารางที่ 8 ครรชนีคุณนทส์ของภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนักศึกษาที่เข้าศึกษา
ในปีการศึกษา 2540 แยกตามสาขาวิชา

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม	ค่าครรชนีคุณนทส์		
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์
ภูมิลำเนาของนักศึกษา	0.181	0.105	0.165
อาชีพของบิดามารดา	0.752**	1.147**	0.998**
รายได้ของบิดา มารดา	0.222	0.532**	0.491

หมายเหตุ : ** ต่างจากเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏ
เชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2540 โดยครรชนีคุณนทส์
จำแนกตามภูมิหลังทางการศึกษา ได้แก่ ประเภทของโรงเรียน ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ย
สะสม ปรากฏผลดังนี้ (ตารางที่ 9)

1. ประเภทโรงเรียน จากการวิเคราะห์ครรชนีคุณนทส์ของโอกาสการเข้าศึกษา
ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ครรชนีคุณนทส์ของโอกาสการเข้า
ศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาการศึกษามีค่าน้อยที่สุด เท่ากับ 0.393 รองลงมา
คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 0.409 และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ 0.668

จากค่าครรชนีคุณนทส์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับ
ปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มีการกระจายทั่วถึงกันทุกโรงเรียน
เฉพาะสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ยังไม่กระจาย

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เฉพาะสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

2. ผลการเรียนรู้หรือคะแนนเฉลี่ยสะสม จากการวิเคราะห์ครรรชนีคุณเนทส์ของโอกาสการเข้าการศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ครรรชนีคุณเนทส์ ของโอกาสการศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาศึกษามีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ .067 รองลงมาคือสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เท่ากับ .219 และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เท่ากับ 0.246 ตามลำดับ

จากค่าครรรชนีคุณเนทส์ดังกล่าว แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มีการกระจายทั่วถึงกันทุกระดับผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมทุกสาขาวิชา ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกสาขาวิชา

ตารางที่ 9 ครรรชนีคุณเนทส์ของภูมิหลังทางการศึกษา ของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2540 แยกตามสาขาวิชา

ภูมิหลังทางการศึกษา	ค่าครรรชนีคุณเนทส์		
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์
ประเภทโรงเรียน	0.393	0.409	0.668**
ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม	0.067	0.219	0.246

หมายเหตุ : ** ต่างจากเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ด้วยค่าดัชนี

ดัชนี จะใช้เปรียบเทียบโค้งลอเรนซ์กับเส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ ดัชนีจะมีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าใกล้กับ 0 มากเท่าใดก็มีความเสมอภาคเท่านั้น และถ้าใกล้กับ 1 มาก แสดงว่ามีความไม่เสมอภาคมาก ในการวิจัยครั้งนี้ ค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0-0.25 ถือว่ามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2540 โดยดัชนี จำแนกตามภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ภูมิลำเนาของนักศึกษา อาชีพของบิดามารดา และรายได้ของบิดา มารดา ปรากฏผลดังนี้ (ตารางที่ 10)

1. ภูมิลำเนาของนักศึกษา จากการวิเคราะห์ดัชนีของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 เมื่อพิจารณาจากภูมิลำเนาของนักศึกษา ปรากฏผลว่า ดัชนีของโอกาสการเข้าศึกษาของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีค่าน้อยที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาการศึกษา คือ 0.05, 0.07 และ 0.12 ตามลำดับ

จากค่าดัชนีดังกล่าว แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ทุกสาขาวิชา มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

2. อาชีพของบิดา มารดา จากการวิเคราะห์ดัชนีของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 เมื่อพิจารณาจากอาชีพของบิดา มารดา ของนักศึกษา ปรากฏผลว่า ดัชนีของโอกาสการเข้าศึกษาของสาขาวิชาการศึกษา มีค่าน้อยที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ คือ 0.14, 0.30 และ 0.33 ตามลำดับ

จากค่าดัชนีชี้แจง แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาใน สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ยังไม่มีความ เสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

3. รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดา จากการวิเคราะห์ดัชนีชี้แจงของโอกาสการ เข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 เมื่อพิจารณาจากรายได้ของบิดา มารดา ของนักศึกษาปรากฏว่า ดัชนีชี้แจงของโอกาสการเข้าศึกษาของสาขาวิชาการศึกษา มีค่าน้อย ที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ตามลำดับ คือ 0.12, 0.27 และ 0.28 ตามลำดับ

จากค่าดัชนีชี้แจง แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา ใน สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ยังไม่มีความเสมอ ภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

ตารางที่ 10 วรรณิเงินของภูมิลังทางเศรษฐกิจและสังคม ของนักศึกษานักศึกษาที่เข้าศึกษาใน
ปีการศึกษา 2540 แยกตามสาขาวิชา

ภูมิลังทางเศรษฐกิจและสังคม	ค่าวรรณิเงิน		
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์
ภูมิลังของนักศึกษานักศึกษา	0.12	0.07	0.05
อาชีพของบิดามารดา	0.14	0.33**	0.30**
รายได้ของบิดา มารดา	0.12	0.27**	0.28**

หมายเหตุ : ** หมายถึง ต่างจากเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏ
เชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2540 โดยวรรณิเงิน
จำนวนตามภูมิลังทางการศึกษา ได้แก่ ประเภทของโรงเรียน ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ย
สะสม ปรากฏผลดังนี้ (ตารางที่ 11)

1. ประเภทของโรงเรียน จากการวิเคราะห์วรรณิเงินของโอกาสเข้าศึกษาใน
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 เมื่อพิจารณาจากประเภทของโรงเรียนที่นักศึกษา
สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ปรากฏผลว่า วรรณิเงินของโอกาส
การเข้าศึกษาของสาขาวิชาการศึกษามีค่าน้อยที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และ
สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ตามลำดับ คือ 0.19, 0.22 และ 0.32 ตามลำดับ

จากค่าพรรณนิจินิ แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ส่วนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ยังไม่มี ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

2. ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม จากการวิเคราะห์พรรณนิจินิของโอกาส การเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 เมื่อพิจารณาจากผลการเรียนหรือ คะแนนเฉลี่ยสะสม ของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ปรากฏผลว่าพรรณนิจินิของโอกาสการเข้าศึกษาของสาขาวิชาการศึกษา มีค่าน้อยที่สุดรองลงมา คือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ คือ 0.04, 0.10 และ 0.11 ตามลำดับ

จากค่าพรรณนิจินิ แสดงว่าโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ทุกสาขาวิชามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาใน สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

ตารางที่ 11 กระจายเงินของภูมิหลังทางการศึกษา ของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา
2540 แยกตามสาขาวิชา

ภูมิหลังทางการศึกษา	ค่ากระจายเงิน		
	การศึกษา	วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์
ประเภทโรงเรียน	0.19	0.22	0.32**
ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม	0.04	0.11	0.10

หมายเหตุ : ** ต่างจากเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ด้วยเส้นโค้งลอเรนซ์

โค้งลอเรนซ์ (Lorenz Curve) เป็นวิธีวัดความเสมอภาคอีกวิธีหนึ่ง เส้นโค้งลอเรนซ์ เป็นเส้นที่ลากผ่านจุดที่แสดงค่าร้อยละสะสมของสิ่งที่ต้องการหาและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเส้นตรงนี้เรียกว่า เส้นแห่งความเสมอภาค ถ้าเส้นโค้งลอเรนซ์นี้อยู่ใกล้ชิดกับเส้นแห่งความเสมอภาค แสดงว่ามีความเสมอภาคมากกว่าเส้นที่อยู่ห่างออกไป

ในการวิจัยนี้ โค้งลอเรนซ์ แสดงค่ากระจายเงินที่คำนวณได้ นำมาสร้างภาพโค้งลอเรนซ์ จำแนกตามภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิหลังทางการศึกษา ในแต่ละสาขาวิชา ปรากฏผลตามลำดับดังนี้

1. ภูมิลำเนาของนักศึกษา วิเคราะห์จากเส้นโค้งลอเรนซ์ พบว่า สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีเส้นโค้งลอเรนซ์เข้าใกล้เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ มากกว่าเส้น

โค้งลอเรนซ์ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาการศึกษา ตามลำดับ แสดงว่าสาขาวิชาศิลปศาสตร์มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาการศึกษา ตามลำดับ (ภาพที่ 2)

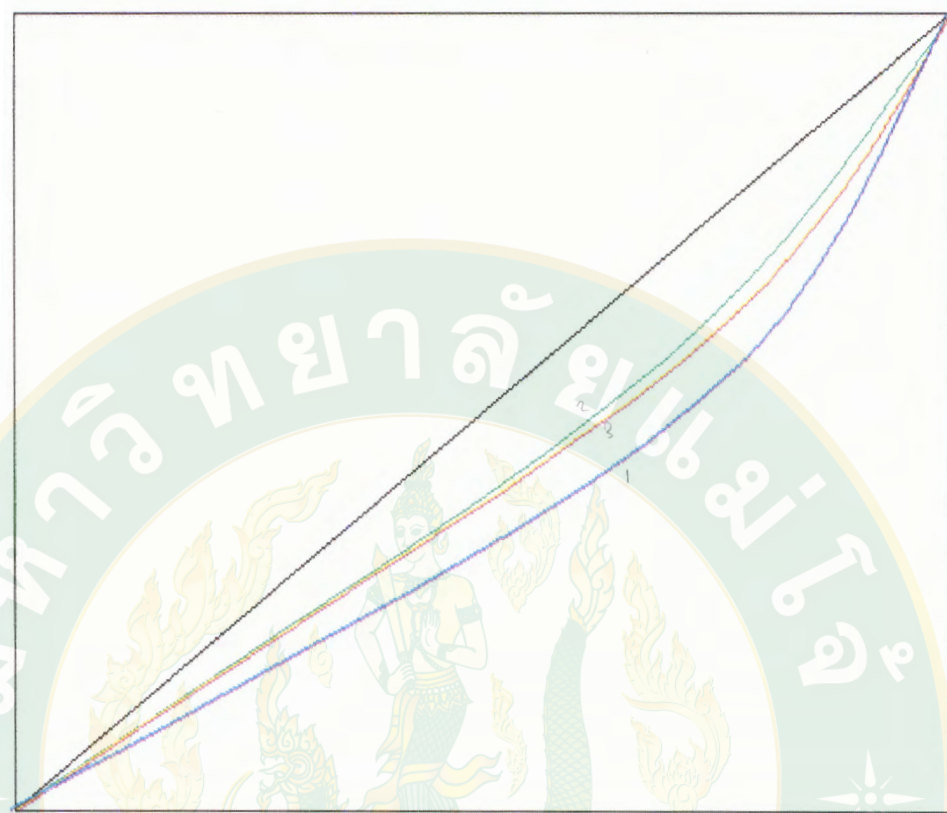
2. อาชีพของบิดา มารดา วิเคราะห์จากเส้นโค้งลอเรนซ์ พบว่า สาขาวิชาการศึกษามีเส้นโค้งลอเรนซ์เข้าใกล้เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ มากกว่าเส้นโค้งลอเรนซ์ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงว่า สาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ (ภาพที่ 3)

3. รายได้ของบิดา มารดา วิเคราะห์จากเส้นโค้งลอเรนซ์ พบว่า สาขาวิชาการศึกษามีเส้นโค้งลอเรนซ์เข้าใกล้เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ มากกว่าเส้นโค้งลอเรนซ์ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงว่าสาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4)

4. ประเภทของโรงเรียน วิเคราะห์จากเส้นโค้งลอเรนซ์ พบว่า สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีเส้นโค้งที่เข้าใกล้เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ มากกว่าสาขาวิชาศิลปศาสตร์ แสดงว่าสาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ตามลำดับ (ภาพที่ 5)

5. ผลการเรียนและคะแนนเฉลี่ย วิเคราะห์จากเส้นโค้งลอเรนซ์ พบว่า สาขาวิชาการศึกษามีเส้นโค้งที่เข้าใกล้เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติมากกว่าสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงว่าสาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาศิลปศาสตร์

ร้อยละสม
ของนักศึกษา
ที่มีโอกาส
เข้าศึกษา

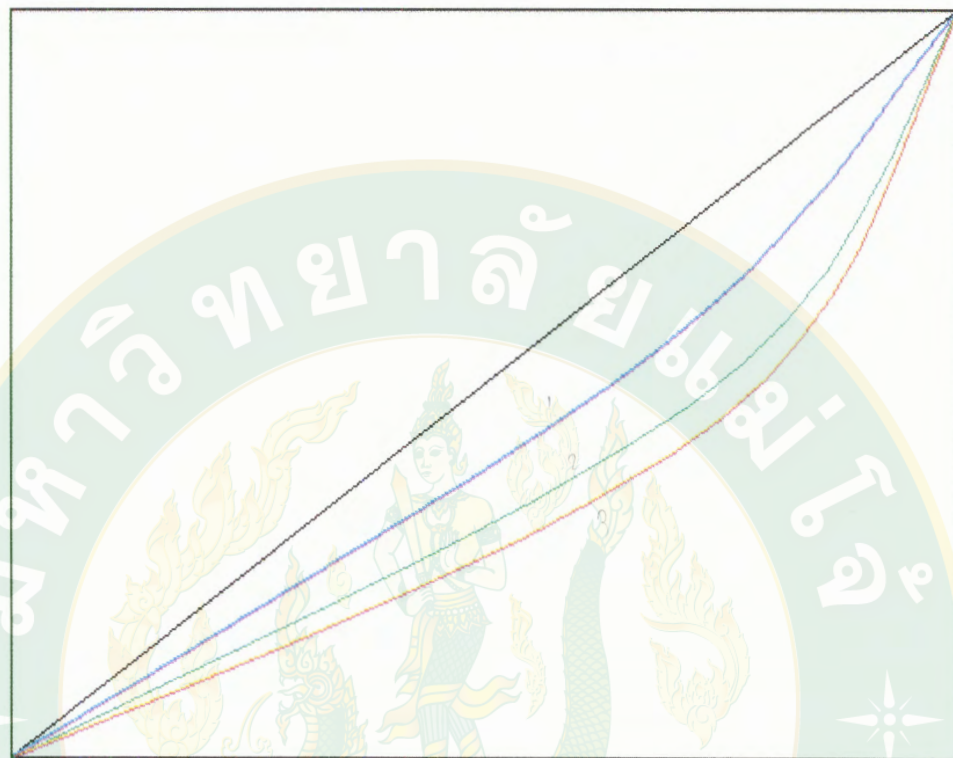

ร้อยละสมของประชากร

- สาขาการศึกษา $G = 0.12$
- สาขาศิลปศาสตร์ $G = 0.05$
- สาขาวิทยาศาสตร์ $G = 0.07$
- - - เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ

ภาพที่ 2 เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของการกระจายของภูมิสำเนาของนักศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ร้อยละสม
ของนักศึกษา
ที่มีโอกาส
เข้าศึกษา

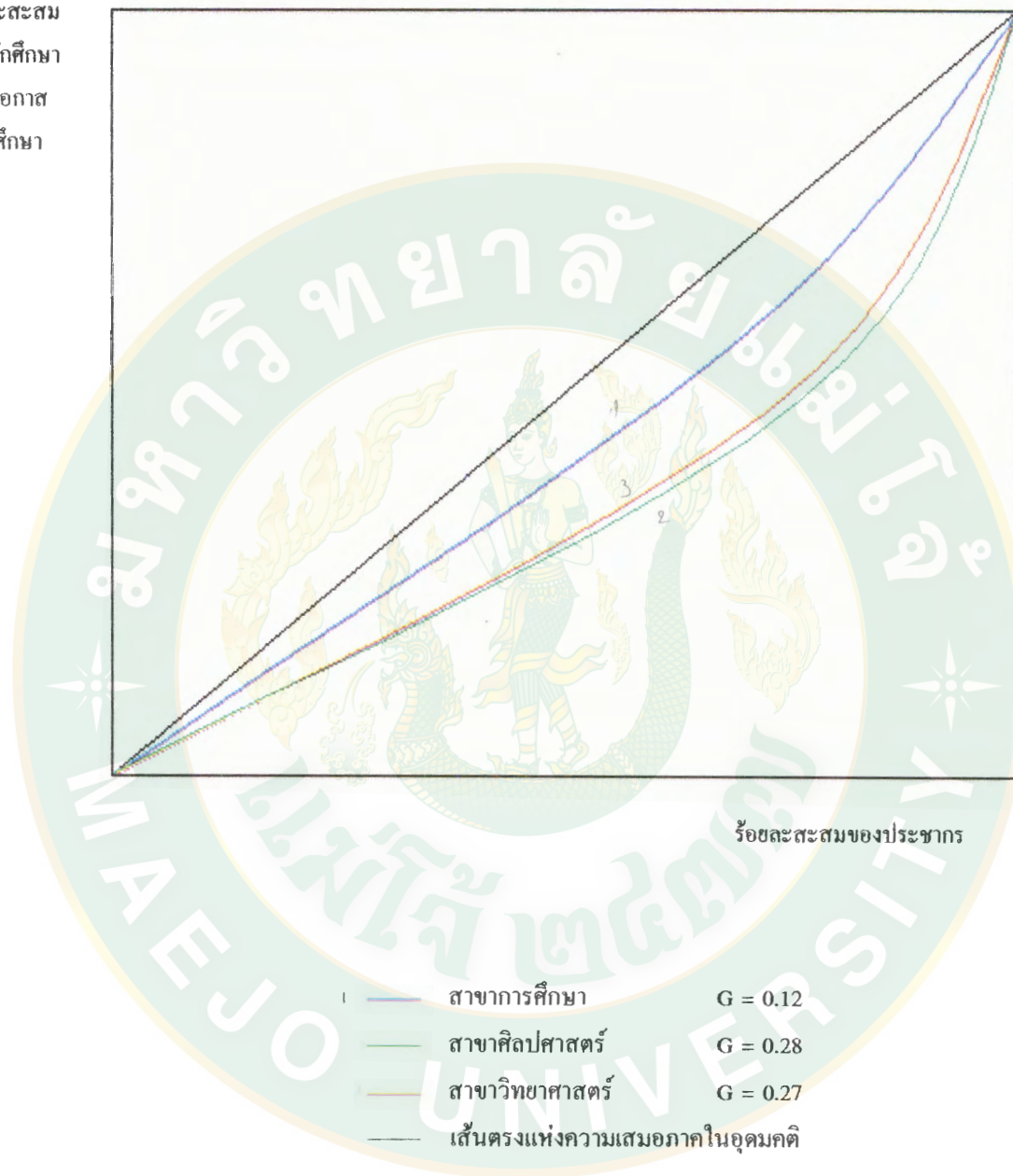

ร้อยละสมของประชากร

- สาขาการศึกษา $G = 0.14$
- สาขาศิลปศาสตร์ $G = 0.30$
- สาขาวิทยาศาสตร์ $G = 0.33$
- - - เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ

ภาพที่ 3 เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของการกระจายของอาชีพบิดา มารดา ของนักศึกษา
ปีการศึกษา 2540

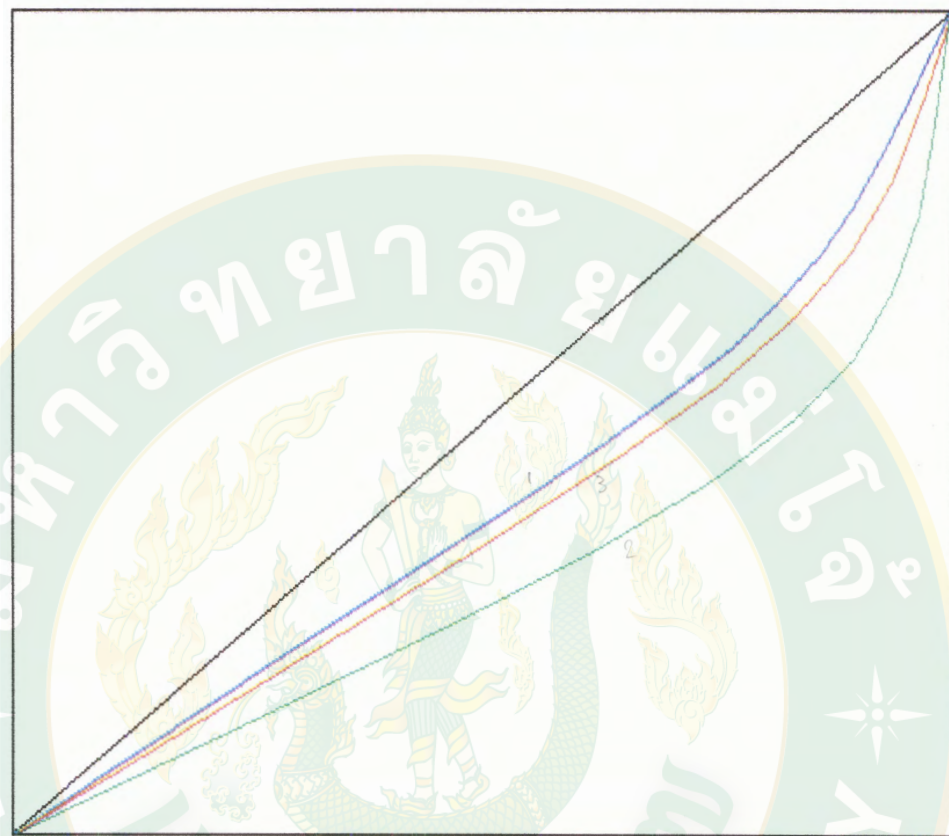
ร้อยละสม
ของนักศึกษา
ที่มีโอกาส
เข้าศึกษา

ภาพที่ 4 เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของการกระจายรายได้ของบิดา มารดา ของนักศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ร้อยละสม
ของนักศึกษา
ที่มี โอกาส
เข้าศึกษา

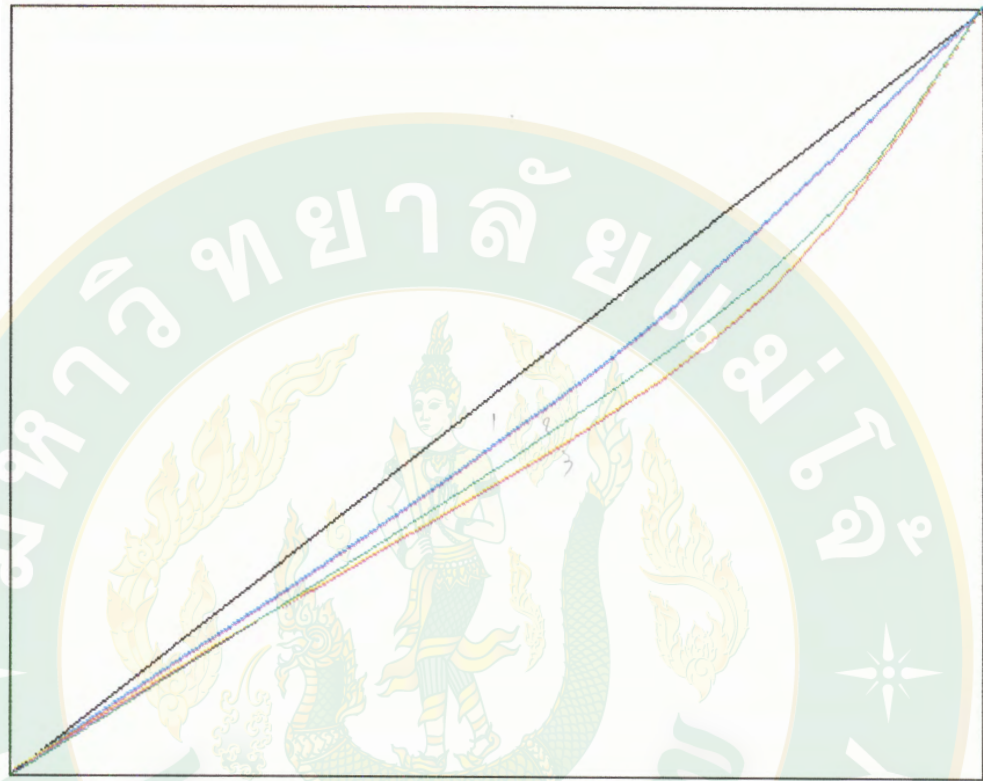

ร้อยละสมของประชากร

—	สาขาการศึกษา	$G = 0.19$
—	สาขาศิลปศาสตร์	$G = 0.32$
—	สาขาวิทยาศาสตร์	$G = 0.22$
—	เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ	

ภาพที่ 5 เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของประเภทโรงเรียนของนักศึกษา ปีการศึกษา 2540

ร้อยละสะสม
ของนักศึกษา
ที่มีโอกาส
เข้าศึกษา

ร้อยละสะสมของประชากร

- สาขาการศึกษา $G = 0.04$
- สาขาศิลปศาสตร์ $G = 0.10$
- สาขาวิทยาศาสตร์ $G = 0.11$
- เส้นตรงแห่งความเสมอภาคในอุดมคติ

ภาพที่ 6 เส้น Lorenz Curve วัดความไม่เสมอภาคของระดับผลการเรียนเฉลี่ยของนักศึกษา ปีการศึกษา 2540

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

(SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้มีอยู่สามประการคือ ประการแรก เพื่อศึกษาถึงภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ประการที่สอง เพื่อศึกษาถึงภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 และ ประการที่สาม เพื่อศึกษาความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการเข้าศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ในแต่ละสาขาวิชา จำแนกตามภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม และภูมิหลังทางการศึกษา โดยตัวแปรอิสระประกอบด้วยภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ภูมิลำเนาของนักศึกษา อาชีพของบิดา มารดาและรายได้ของบิดา มารดา ภูมิหลังทางการศึกษา ได้แก่ ประเภทของโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลคือนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 สาขาวิชาการศึกษากำหนดจำนวน 770 คน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ กำหนดจำนวน 203 คน และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ กำหนดจำนวน 583 คน ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รวบรวมเป็นข้อมูลแบบทัศนภูมิจากระเบียงประวัตินักศึกษา ของฝ่ายทะเบียนและวัดผล สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และข้อมูลจากใบสมัคร

เข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 และข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ เป็นเกณฑ์ประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อหาค่าพรรณนิคุณเนตส์ กระจายถี่ และโค้งลอเรนซ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้ผลสรุปการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา

1. การวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม สรุปได้ดังนี้

1.1 ภูมิฐานะของนักศึกษา นักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2540 มาจากอำเภอรอบนอกที่ไม่ใช่อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) จำนวน 714 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 รองลงมา คือ มาจากจังหวัดอื่น ๆ นอกเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (ที่ไม่ใช่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) จำนวน 636 คิดเป็นร้อยละ 40.90 และมาจากอำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 คน

1.2 บิดา และมารดามีอาชีพเกษตรกรรม ชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ คนตัดกาน ชักลากไม้ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ทำงานเหมืองแร่ ผู้ต่อย้อยหิน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน จำนวน 544 คน คิดเป็นร้อยละ 34.69 รองลงมา คือ มีอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน จำนวน 398 คน ร้อยละ 25.58 มีอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 22.29 ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพเกี่ยวกับการค้า จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 14.59 มีอาชีพปฏิบัติงานบริหารธุรกิจ และจัดดำเนินการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 1.15 มีอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ซึ่งมีได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 0.71 คนงาน ซึ่งมีได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.68 มีอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการ การกีฬา และการเล่นต่าง ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.13 ส่วนอาชีพเสมียนไม่มีโอกาสเข้าศึกษา

1.3 บิดา มารดา มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 4,166 บาท จำนวน 853 คน คิดเป็นร้อยละ 54.80 มากที่สุด รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 4,166-12,500 บาท จำนวน 535 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30 และมีรายได้มากกว่า 12,500 บาทขึ้นไป จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 10.90 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังทางการศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าก่อนที่จะมาเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่จบการโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 1,192 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60 รองลงมา จบจากโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 จบจากโรงเรียนกลุ่มอาชีวะ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20 และจบการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 ตามลำดับ

2.2 นักศึกษาที่มีผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมเมื่อเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ก่อนที่จะมาเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่อยู่ในกลุ่มที่มีผลการเรียนปานกลาง คือ ตั้งแต่ 60-74% หรือได้เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49-2.99 จำนวน 544 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 มากที่สุด รองลงมา อยู่ในกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ คือ ตั้งแต่ 50-59 % หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.00-2.39 จำนวน 497 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 อยู่ในกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำสุด คือ ต่ำกว่า 49% หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.00 ลงมา จำนวน 360 คน คิดเป็น 23.10 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

1. ผลการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ โดยวิธีครุชนนิต์สรุปได้ดังนี้

1.1 ครุชนนิต์ของกมุติลัฒนาของนักศึกษาทุกสาขาวิชา มีค่าอยู่ระหว่างเกณฑ์การวัดความเสมอภาคของโอกาสเข้าศึกษา (0-0.50) แสดงว่ากมุติลัฒนาของนักศึกษาทุกสาขาวิชา มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540

1.2 ครุชนนิต์ของทศอชีพของบิดา มารดาของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 มีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกสาขาวิชา แสดงว่าทศอชีพของบิดา มารดา ไม่มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540

1.3 ครุชนนิต์ของรายได้อชีพของบิดา มารดา ของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ตั้งไว้แสดงว่า สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาศิลปศาสตร์มีความเสมอภาคของโอกาส

การเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ยังไม่มีคุณสมบัติของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540

1.4 ครรชนีคุณเขตพื้นที่นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนแต่ละประเภทมีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่า สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีความเหมาะสมของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ส่วนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่า สาขาวิชาศิลปศาสตร์ไม่มีความเหมาะสมของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540

1.5 ครรชนีคุณเขตพื้นที่ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ทุกสาขาวิชา มีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าทุกสาขาวิชาไม่มีความเหมาะสมของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540

2. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ โดยวิธีครรชนีจินิและโค้งลอเรนซ์ สรุปได้ดังนี้

2.1 ครรชนีจินิภูมิลำเนาของนักศึกษาทุกสาขาวิชา มีค่าอยู่ระหว่างเกณฑ์การวัดความเหมาะสมของโอกาสการเข้าศึกษา (0-0.25) แสดงว่าภูมิลำเนาของนักศึกษาทุกสาขาวิชาไม่มีความเหมาะสมของโอกาสการเข้าศึกษา ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 และถ้าพิจารณาจากโค้งลอเรนซ์จะพบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์จะมีความเหมาะสมของโอกาสการเข้าศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาการศึกษาดำลำดับ

2.2 ครรชนีจินอาชีพของบิดา มารดาของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษามีค่า อยู่ในเกณฑ์ แสดงว่าสาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบัน ราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีค่า มาก และมีค่าต่างจากเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ แสดงว่าไม่มีความเสมอภาคของโอกาสเข้าศึกษาใน สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และถ้าพิจารณาจากเส้นโค้งลอเรนซ์จะพบว่า สาขาวิชาการศึกษามี ความเสมอภาคของโอกาสเข้าศึกษา ปีการศึกษา 2540 มากที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิชา ศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ

2.3 ครรชนีจินรายได้ของบิดา มารดาของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษามีค่า อยู่ในเกณฑ์ แสดงว่าสาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบัน ราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีค่า มาก และมีค่าต่างจากเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และถ้าพิจารณาจากเส้นโค้งลอเรนซ์จะพบว่า สาขา วิชาการศึกษา จะมีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา ปีการศึกษา 2540 มากที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ตามลำดับ

2.4 ครรชนีจินประเภทของโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า สาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีค่าอยู่ในเกณฑ์ แสดงว่าสาขา วิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาใน สถาบันราชภัฏ ปีการศึกษา 2540 ส่วนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ค่าครรชนีจินต่างจากเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ แสดงว่าสาขาวิชาศิลปศาสตร์ไม่มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาใน สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 และถ้าพิจารณาจากเส้นโค้งลอเรนซ์จะพบว่า สาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 มากที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ตาม ลำดับ

2.5 วรรณิจินิของผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมที่นักศึกษาสำเร็จ จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ทุกสาขาวิชาอยู่ระหว่างเกณฑ์การวัดความเสมอภาค แสดงว่า ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาทุกสาขาวิชามีความเสมอภาคของ โอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 และถ้าพิจารณาจากเส้น โด็งลอเรนซ์จะพบว่าสาขาวิชาการศึกษามีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบัน ราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 มากที่สุด รองลงมาคือสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขา วิชาวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการ เข้าศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ของนักศึกษาหลักสูตร 4 ปี ในแต่ละสาขาวิชา ระหว่างผู้ที่มี ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันมีความเท่าเทียมกัน" โดยพรรณนิกุขเนทส์และ วรรณิจินิ ปรากฏผลดังนี้

1. โอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จำแนก ตามสาขาวิชา มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาตามภูมิฐานะ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. โอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จำแนก ตามสาขาวิชา ไม่มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาตามอาชีพบิดา มารดา ซึ่งผลการวิจัย ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. โอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จำแนก ตามสาขาวิชา มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาตามรายได้บิดา มารดาบางส่วน ถ้า วิเคราะห์โดยพรรณนิกุขเนทส์จะสอดคล้อง เฉพาะสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาศิลปศาสตร์

แต่ถ้าวิเคราะห์โดยครรรชนีจินจะสอดคล้องเฉพาะสาขาวิชาการศึกษาเท่านั้น ซึ่งผลการวิจัย
สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาในการ
เข้าศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ของนักศึกษาหลักสูตร 4 ปี ในแต่ละสาขาวิชา ระหว่างผู้ที่มี
ภูมิหลังการศึกษาที่แตกต่างกันมีความเท่าเทียมกัน" โดยครรรชนีคุณเนทส์และครรรชนีจินิ
ปรากฏผลดังนี้

1. โอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จำแนก
ตามสาขาวิชา มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาตามประเภทของโรงเรียน ซึ่งผลการ
วิจัย วิเคราะห์ครรรชนีคุณเนทส์และครรรชนีจินิ สาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์
สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. โอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 จำแนก
ตามสาขาวิชา มีความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาตามผลการเรียนและคะแนนเฉลี่ยสะสม
ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาคั้งนี้ ช่วยให้เห็นถึงโอกาสการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี
หลักสูตร 4 ปี ในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ข้อเสนอแนะคั้งนี้

1. จากการวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้า
ศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า นักศึกษามาจากจังหวัดอื่น ๆ นอก
เขตบริการของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (ที่ไม่ใช่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน) ก่อนข้างสูง

ดังนั้น สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ควรเพิ่มสัดส่วนการจัดสรรโควตาให้กับโรงเรียนในเขตบริการของสถาบันมากยิ่งขึ้น

2. จากการวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาที่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 พบว่า บิดา มารดา ประกอบอาชีพการเกษตรค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 35.00 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 4,166 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.80 ดังนั้น สถาบันราชภัฏเชียงใหม่จะต้องกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการช่วยเหลือในด้านทุนการศึกษาหรือพิจารณาเงินทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น

3. จากการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า ประเภทของโรงเรียนยังไม่มีเสมอภาคของโอกาสของการเข้าศึกษา ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ดังนั้น สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ควรกำหนดแนวทางในการรับนักศึกษา โดยการเพิ่มสัดส่วนการรับนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี และมีความสามารถพิเศษให้กระจายอย่างเป็นธรรม ในเขตพื้นที่บริการของสถาบันและจังหวัดใกล้เคียงให้เข้าศึกษาต่อในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่

4. จากการวิเคราะห์ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า สาขาวิชาศิลปศาสตร์ยังไม่มีเสมอภาคของโอกาสเข้าศึกษา ดังนั้น สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ควรเพิ่มสัดส่วนการรับนักศึกษาในโปรแกรมวิชาที่ขาดแคลนและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อลดการผลิตนักศึกษาที่มีอัตราการว่างงานสูง อันจะมีผลต่อความเสมอภาคของการกระจายรายได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาถึงความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ในทุกระดับ คือ อนุปริญญา ปริญญาตรี 4 ปี และปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา)
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาข้อมูลย้อนหลัง 2-3 ปี เพื่อเปรียบเทียบถึงความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษา
3. การวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาถึงโอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศ
4. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีโอกาสการเข้าศึกษาต่อในทุก ระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสการเข้าศึกษาต่อในแต่ละระดับการศึกษา ตลอดจนการออกกลางคันในแต่ละ ระดับการศึกษา อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการรับ นักเรียน นักศึกษาในระดับจังหวัดหรือเขตการศึกษา ซึ่งจะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 "บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย"

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. 2522. "ผู้บริหารกับความเสมอภาค." ประมวลบทความทางบริหาร
การศึกษา. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์. หน้า 30-34.
- กรมการฝึกหัดครู. 2535. รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาของบุคลากรกรมการ
ฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู.
- _____. 2537. หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง 2538 สาขาวิชาการศึกษา. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ไม่ระบุปีพิมพ์. ความเสมอภาคของโอกาสทาง
การศึกษา รายงานการวิเคราะห์การกระจายของโอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยม
ศึกษาในแต่ละภูมิภาค. ม.ป.ท. 32 หน้า.
- _____. 2519. รายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- _____. 2522. "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา: เสมอภาคไปเพื่อใคร." วารสาร
การศึกษาแห่งชาติ. 14: บทนำ ตุลาคม-พฤศจิกายน. บทนำ.
- _____. 2529. "การฝึกอบรมการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการในระดับจังหวัด
หน่วยที่ 6." ดัชนีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
หน้า 25-29.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2540. "แนวคิดและทิศทางการปฏิรูปการศึกษา
หลังมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21." เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง ทิศทางการ
ปฏิรูปการศึกษาหลังมัธยมศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21. มกราคม 2540 ณ โรงแรม
แอมบาสเดอร์ กรุงเทพฯ.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2531. "มหาวิทยาลัยปิดโควต้าของใคร." มติชน. มกราคม 2531.

ทพวงมหาวิทยาลัย. 2530. รายงานการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐประจำปีการศึกษา 2528. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

นิมิตร อัสวรัตน์. 2521 โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตาม
ประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในภาคใต้.
กรุงเทพฯ: ปริญญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2530. ประสิทธิภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล.
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประพันธ์ ธรรมไชย. 2537. ต้นทุนและความเสมอภาคของการลงทุนทางการศึกษาใน
การผลิตบัณฑิตของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยด้านนา. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
คณะวิชาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูเชียงใหม่.

"พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527." ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 10 ตอนที่ 144.
หน้า 1-13, 12 ตุลาคม 2527.

พจน์ สะเพียรชัย. 2531. "สถานภาพและปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาไทย." เอกสารประกอบการประชุมแบบเข้ม เรื่องสาระของแผนอุดมศึกษาระยะยาว. 4-6 พฤศจิกายน 2531. ณ โรงแรมพญาพาเลซ เมืองพญา ชลบุรี.

มานพ ภาสิตวิไลธรรม. 2526. การประเมินผลโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรประจำการ. กรุงเทพฯ: ปรินูญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัชณี ดิยพันธ์, ศุภวรรณ โสคติโยธิน และจันทภา ท้าห้อง. 2523. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสำรวจภูมิหลังของนักศึกษาและปัญหาการเรียนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.

ราชภัฏเชียงใหม่, สถาบัน. ไม่ระบุปีพิมพ์. แนวทางการบริหารและพัฒนาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ พ.ศ. 2538-2541. เชียงใหม่.

วันทนี ไซวงศ์คำ. 2526. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสการได้เข้าเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในชั้นเด็กเล็กของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: ปรินูญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิภา วีระไวทยะ . 2532. การประชาสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษากับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ระเบียบการสอบคัดเลือกนักเรียนในเขตพัฒนาภาคเหนือเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2531.

ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, สำนักงาน. 2539. "รายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค 10 มีย".

แบบสรุปข้อมูลประชากร 1-18 ปี 39, จังหวัดเชียงใหม่. เอกสารหมายเลข 2.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. 2539. สมุดสถิติรายปี ประเทศไทย 2539 (ฉบับย่อ).

สำนักนายกรัฐมนตรื.

สถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2538. นโยบายและแนวทางการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2539

กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏ.

_____. 2539. เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารสำนักงานสถาบันราชภัฏ ครั้งที่ 5/2539. ณ ห้องประชุมช่อแก้ว อาคารหอสมุด สถาบันราชภัฏสวนสุนันทากองแผนงาน สรภ. (เรื่องแผนรับนักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2540 วันพฤหัสบดีที่ 31 ตุลาคม 2539.

สุธรรม อารีกุล. 2540. อุดมศึกษาไทย: วิฤตและทางออก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตร-ศาสตร์.

Anonymous. 1996. The development of higher education system in Malaysia: Policy perspectives and implications for cooperation in the SEAMEO region.

Country paper presented at the First SEAMEO-UNESCO PROAP Regional Conference of Higher Education: Reengineering of Higher Education for the 21st. Century. 9-12 July 1996, Palua Penang. Malaysia. 18pp.

Bowman, Mary Jean. 1975. "Education and Opportunity: Some Economic Perspectives."

Oxford Review of Education. 1 : 1, November 1975.

Coleman, James. 1966. "What is Mean by an Educational Opportunity." Oxford Review

of Education. 28 : 64, November 1966.

Miller, Henry. 1995. The management of change in Universities: State and economy

in Australia, Canada, and the United Kingdom. The Society for Research in

Higher Education and open University Press, Buckingham. 183pp.

Ministry of Education Science and Culture, 1994. Education in Japan. Gyosei

Corporation Japan. Tokyo. p 48-49.

World Bank. 1986. Financing Education in Developing Countries: and Exploration

of Policy Options. Washington D.C. : A World Bank Publication. 1.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ตารางภาคผนวก

ตารางที่ 12 ภูมิฐานะของนักศึกษาของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามถิ่นฐาน
ที่ครอบครัวของนักเรียนตั้งอยู่ในปัจจุบัน

ภูมิฐานะของนักศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อำเภอเมืองในเขตบริการของสถาบันราชภัฏ เชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน)	1201	18.40	206	13.20
อำเภอรอบนอกที่ไม่ใช่อำเภอเมืองในเขตบริการ ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน)	3185	48.90	714	45.90
จังหวัดอื่น ๆ นอกเขตบริการของสถาบันราชภัฏ เชียงใหม่ (ที่ไม่ใช่จังหวัดเชียงใหม่และ แม่ฮ่องสอน)	2127	32.70	636	40.90
รวม	6,513	100.00	1,556	100.00

ตารางที่ 13 อาชีพของบิดา มารดา ของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
ลักษณะการประกอบอาชีพของบิดา มารดา

อาชีพของบิดา มารดา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการและผู้ปฏิบัติ งานที่เกี่ยวข้องกัน	246,900	4.20	398	25.58
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร ธุรกิจและจัดดำเนินการ	8,600	0.30	18	1.15
ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเสมียน	143,400	2.40	-	-
ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเกี่ยวกับการค้า	668,200	10.70	227	14.59
เกษตรกร ชาวประมง ผู้ล่าสัตว์ คนตัดถาก ซักลากไม้ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ทำงานเหมืองแร่ ผู้ต่อย้อยหิน และ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน	3,845,500	61.20	554	34.69
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม	144,100	2.40	346	22.24
ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและ กรรมกรซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	934,300	14.90	11	0.71
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการ การกีฬา และ การเล่นต่าง ๆ	239,100	3.90	2	0.13
คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	-	-	10	0.64
รวม	6,308,000	100.00	1,556	100.00

ตารางที่ 14 รายได้ของบิดา มารดา ของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
แบบสรุปข้อมูลประชากรที่เกิดในปี พ.ศ.2522

รายได้ของบิดา มารดา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 4,166 บาท	11,695	73.20	853	54.80
ระหว่าง 4,166 - 12,500 บาท)	3,868	24.30	535	34.30
มากกว่า 12,500 บาทขึ้นไป	377	2.40	168	10.90
รวม	15,940	100.00	1,556	100.00

ตารางที่ 15 ประเภทของโรงเรียน ของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
สถานศึกษา ซึ่งนักศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า

ประเภทของโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนรัฐบาล	3,500	53.70	1,192	76.60
โรงเรียนราษฎร์	608	9.30	203	13.10
โรงเรียนกลุ่มอาชีพ	1,941	29.80	112	7.20
การศึกษานอกโรงเรียน	463	7.20	49	3.10
รวม	6,512	100.00	1,566	100.00

ตารางที่ 16 ผลการเรียนรู้หรือคะแนนเฉลี่ยสะสมของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเปอร์เซ็นต์หรือคะแนนเฉลี่ยสะสมที่นักเรียนได้รับเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า

ผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ย	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มที่มีผลการเรียนสูง คือ ตั้งแต่ 75-100% หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.00-4.00	471	7.20	155	10.00
กลุ่มที่มีผลการเรียนปานกลาง คือตั้งแต่ 60-74% หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.49-2.99	1,785	27.40	544	35.00
กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ คือ ตั้งแต่ 50.59 % หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.00-2.39	2,193	33.70	497	31.90
กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำสุด คือ ต่ำกว่า 49% หรือได้เกรดเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.00 ลงมา	1,949	29.70	360	23.10
รวม	6,513	100.00	1,556	100.00

ภาคผนวก ข.

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวเสาร์คำ คำมาลัย เกิดที่ 120 หมู่ที่ 1 ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2510 เข้าเรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านคอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม ระดับอนุปริญาที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ (อนุปริญาวิทยาศาสตร์ วิชาเอกคอมพิวเตอร์) ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูเชียงใหม่ (ศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป) เมื่อปี พ.ศ.2537 เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ที่คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ในด้านการทำงาน ได้เริ่มทำงานที่สำนักงานส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2531-ปัจจุบัน